

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 200 (1200) ♦ Субота, 21 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірна

Пікетів немає —

З наступного понеділка розпочне роботу спеціальна урядова комісія з вивчення вимог учасників пікетування будинку Кабінету міністрів України, що відбулось у Києві в четвер.

Отримавши таку обіцянку в ході переговорів з віце-прем'єром Анатолієм Кінахом, організатори акції — профспілки працівників машинобудівної та оборонної промисловості — прийняли рішення припинити пікетування, що проводилось з вимогами вжиття заходів щодо стабілізації ситуації в галузі.

(Закінчення на 4-й стор.)

У ЦЕНТРІ — СОЦІАЛЬНА ОРІЄНТАЦІЯ

Уряд розглянув проект
Державної програми
на 1996 рік

19 жовтня під головуванням першого віце-прем'єра міністра Павла Лазаренка відбулося засідання Кабінету міністрів України. На ньому було розглянуто проект Державної програми економічного і соціального розвитку України на 1996 рік, який представив міністр економіки

працює комісія

Читайте у суботньому випуску:

3 стор.

ВІТАЄМО БОРИСА ОЛІЙНИКА З 60-РІЧЧЯМ!

«Часом важко бува нам, друже,
в цей практичний двадцятий вік»

Давно сказав ці висловлені в заголовку слова Божою милістю Поет. Сьогодні йому виповнюється шістьдесят. Когось не влаштовує, що він — лівий. А хіба Поети бувають інші? Хіба Шевченко, Франко, Леся Українка не ліві?

(Закінчення на 3-й стор.)

4-5 стор. Події тижня

7 стор. Не дай, Боже, почути: «Вбили сина...»

8 стор. Сенсация: у нас злочинним страта не загрожув

Василь Гурєєв. Міністр відзначив, що ключовими напрямками проекту є посилення соціальної орієнтації економіки, створення умов для подальшої макроекономічної стабілізації та сприяння виправданню структурних зрушень, забезпечення керованості інфляційними процесами. Серед першочергових завдань — подолання платіжної кризи, підтримка вітчизняних товаровиробників, розв'язання комплексу питань соціального захисту населення. Проектом програми передбачено кроки щодо скорочення дефіциту платіжного і торговельного балансів, прискорення змін у відносинах власності, посилення керованості державним сектором економіки. Визначені також основні напрями проведення регіональної економічної політики.

Кабінет міністрів розглянув також проект Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 1996—2000 роки, який представив заступник міністра економіки Володимир Науменко. Проект цього документа взято до відома, робота над ним триває.

ЛЕОНІД КУЧМА ПІДТРИМУЄ ІДЕЮ ОБ'ЄДНАННЯ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ

Президент України Леонід Кучма, як повідомив Українформ, зустрівся 19 жовтня з членами депутатського об'єднання «За єдину Помісну Церкву». Він підкреслює, що зустрівся з членами новоствореної організації тому,

що його глибоко турбує ситуація в релігійному житті нашого суспільства.

Як глава держави, сказав Леонід Кучма, я не маю ні конституційного, ні політичного, ні морального права втручатися в процеси, що

відбуваються в релігійному житті. Але як громадянин підтримує ідею об'єднання православних церков України.

Про депутатське об'єднання «За єдину Помісну Церкву» читайте на 4-й стор.

Наша газета у 1996 році стабільно виходитиме п'ять разів на тиждень — тричі на 16 стор., тобто обсягом у двічі більшим, ніж будь-яка з українських газет і при цьому коштуватиме: на 6 місяців — 900 тис. крб.; на 3 місяці — 450 тис. крб.; на 1 місяць — 150 тис. крб.

«Голос України» для своїх передплатників-96 провадитиме розіграш. Розіграватимуться найрізноманітніші товари: мікрохвильові печі, парасольки, стереонавушки, побутові водоочисники «Аквалегія», надувний човен, бібліотечка історичної літератури...

Друзі! Стежте за газетою!

Щотижня у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу програми. Друзі, ви станете учасником розіграшу програми «ГУ-96», якщо передплатите нашу газету на 6 місяців. Про умови участі в розіграші читайте пізніше. Стежте за газетою!

Голос України-96

Офіційно

Постанова
Верховної Ради України

Про призначення ВОРСІНОВА Г.Т.

Генеральним прокурором України

Верховна Рада України постановляє:
Призначити Ворсінова Григорія Трохимовича Генеральним прокурором України.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ,

19 жовтня 1995 року.

Постанова
Верховної Ради УкраїниПро звільнення Дацюка В.В. з
посади Генерального прокурора
України

Розглянувши подання Президента України про звільнення Дацюка В.В. з посади Генерального прокурора України та на зміну пункту 1 Постанови Верховної Ради України від 21 червня 1995 року «Про підсумки роботи спеціальної депутатської слідчої комісії Верховної Ради України по перевірці діяльності Генеральної прокуратури України» щодо звільнення Дацюка В.В. з посади Генерального прокурора України за грубі порушення виконання службових обов'язків, Верховна Рада України постановляє:

Звільнити Дацюка Владислава Володимировича з посади Генерального прокурора України.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ,

19 жовтня 1995 року.

Указ Президента України

Про нагородження Почесною
відзнакою Президента України

За багаторічну плідну дипломатичну роботу, активну участь у діяльності Організації Об'єднаних Націй та з нагоди 50-річчя її заснування постановляю:

Нагородити Почесною відзнакою Президента України Міністра закордонних справ України Удовенка Геннадія Йосиповича.

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,

18 жовтня 1995 року.

Указ Президента України

Про призначення Д.Павличка
Надзвичайним і Повноважним
Послом України у Словацькій
Республіці

Призначити Павличка Дмитра Васильовича Надзвичайним і Повноважним Послом України у Словацькій Республіці.

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,

19 жовтня 1995 року.

У Верховній Раді України

19 жовтня Голова Верховної Ради України Олександр Мороз мав зустріч з представниками громадських організацій, що об'єднують постраждалих від аварії на Чорнобильській АЕС.

На неї були запрошені народні депутати України з комісії з питань Чорнобильської катастрофи, а також представники Мінчорнобиль України.

Під час зустрічі мова йшла про ту незадовільну соціально-фінансову ситуацію, в якій опинилися ліквідатори Чорнобильської аварії та постраждали від її наслідків. Олександр Мороз відзначив, що зустріч відбувається напередодні розгляду Верховною Радою змін до законодавчих актів, пов'язаних з захистом

тих категорій громадян, що постраждали від аварії на ЧАЕС.

Голова Верховної Ради, зокрема, наголосив, що парламент не має намірів «погіршувати закони, що стосуються чорнобильців». В той же час він зазначив, що повинні бути позбавлені пільг ті, хто отримав їх незаконно. Ця теза знайшла підтримку у співрозмовників.

Досягнути домовленості, що Комісія з питань Чорнобильської катастрофи разом з Мінчорнобиль має участь «Сюю Чорнобиль України» підготує проект постанови Верховної Ради, в якому були б відзначені усі першочергові заходи, що спрямовані на поліпшення соціального захисту ліквідаторів та постраждалих.

Парламентська хроніка

Забудьте про «телефонне право»

Денне і вечірнє засідання 19 жовтня

Все так до ладу вийшло, що відряду й не виснажити, чи то іронія долі, чи то зигзаг удачі. Парламент на зміну власної постанови від 21 червня про звільнення Владислава Дацюка з посади Генерального прокурора за грубі порушення у виконанні своїх обов'язків проголосував за звільнення Владислава Васильовича за поданням Президента України.

Далі парламент мав висловити своє ставлення до кандидатури Григорія Ворсінова тимсамим голосуванням. А поки підраховували голоси, парламентарі вислухали інформацію голови Комісії з питань Регламенту, депутатської етики і забезпечення діяльності депутатів Петра Шебеля щодо звертання у Верховну Раду народного депутата Юліана Зв'язільського.

Петро Володимирович поінформовав депутатів, що Юліан Леонідович вважає порушення проти нього кримінальну справу замовленою. З інформації Петра Шебеля випливає, що тенпрокуратура

дала неправдиві дані. Петро Шебеля наголосив, що Юліан Зв'язільський у перші дні роботи вищої парламентської комісії «категорично відмовлявся від співробітництва з Генеральною прокуратурою, мотивуючи тим, що він невинний і не бачив бачити участі у розслідуванні цієї кримінальної справи. Але останніми днями він погодився і висловив бажання швидше завершити цю справу. Тільки він просив, щоб зустрічі відбувалися за межами України».

Депутати взяли до відома інформацію та висновки комісії. Звернено також увагу генпрокуратури на поверхню підхід і порушення Закону про статус народного депутата України та Регламенту Верховної Ради під час підготовки і подання парламенту матеріалів щодо дострокового припинення повноважень народного депутата України Юліана Зв'язільського. Оголошено також порушення подання генпрокуратури на доопрацювання як та

ке, що не відповідає нормам чинного законодавства, недостатньо об'єктивне і яке містить необ'єктивні факти. А Комісії з питань законності і правопорядку доручено забезпечити контроль за ходом розслідування кримінальної справи щодо народного депутата України Юліана Зв'язільського.

До перерви депутати встигли також прийняти законопроект «Про державні програми в першому читанні та зняти з обговорення законопроект про податок на майно підприємств, що його мав представляти начальник Головної державної податкової інспекції Віктор Лилий».

Наприкінці денного засідання було оголошено результати голосування щодо Генерального прокурора. Олександр Мороз прийняв Григорія Ворсінова, бажав йому терпіння, успіхів, стійкості в роботі, а також наголосив: «Там у вас є один телефон, по якому йдіть доповідь, так ви його викличте. І працюйте лише на підставі закону. Я до

Дацюка не телефонував за півтора року жодного разу, до Кольчино жодного разу. Прощу, ані ви щодо того, чи порушувати кримінальну справу, чи закрити, ані вам нічого ніхто не телефонувє. С закон і ви — вища посадова особа, яка забезпечує порядок у державі».

Після перерви пленарне засідання вів перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Ткаченко. Перший заступник міністра фінансів Микола Ситицький представив законопроект про цінні папери і фондову біржу, який депутати прийняли в першому читанні. Перенесено розгляд законопроект про приватизацію майна державних підприємств у другому читанні. А ось закон про відкликання народного депутата постійно прийнято у другому читанні. І в ньому, зокрема, вправовано, що для відкликання народного депутата його присутність у країні не обов'язкова.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Ще одне «яблуко розбрату»

Ранкове засідання 20 жовтня

Після оголошення запитів та короткої «розминки» народні депутати приступили до обговорення проекту закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств». Зокрема, останню частину ст. 10 цього документа запропоновано викласти у такій редакції: «Звільнити від сплати податку на прибуток підприємства, організації та установи громадських організацій і інвалі-

дів республіканського рівня, зареєстрованих згідно з чинним законодавством, де інваліди становлять 50 % загальної чисельності працюючих в основному виробництві, і за умови, що зазначені підприємства мають рентабельність не більш як 50 %, не займаючи торговельно-посередницької діяльності і експортно-імпортерними операціями (крім тих операцій та діяльності, які спрямовуються на забезпечення

власної продукції і її реалізації)».

Після розгляду запропонованих змін і доповнень проект було прийнято як закон.

Далі розпочалося обговорення питань, які не можна було обійти мовчанням. Зокрема, Указ Президента України від 6 жовтня цього року «Про Національну гвардію України». По суті цей документ став черговим «яблуком розбрату» між виконавчою і законодавчою

владами. І знову це сталося не за ініціатиивою Верховної Ради України.

Як видно із виступів, народні депутати України в основному схилилися до двох варіантів розв'язання цієї проблеми. Перший з них — накладення вето на Указ Президента. Другий — розформувати Національну гвардію України й підпорядкувати її підрозділи іншим силовим структурам нашої держави.

Василь ТУТЛУК.

Все, що вигідно ХТЗ, вигідно і Україні

Павло Лазаренко на Харківщині

В ЗАСОБАХ масової інформації вже повідомлялось про роботу поїздки на Харківщину першого віце-прем'єр-міністра України Павла Лазаренка. Підводимо ж підсумок короткої, але продуктивної поїздки з питань співпраці між українськими підприємствами, працівниками заводобудівної галузі, енергетики, можна з певністю сказати: все, що вигідно особисто українським підприємствам — повинно бути вигідно і українській державі.

Навряд чи варто зайвий раз нагадувати, що означає для землеробської України Харківський тракторний завод. За кілька останніх років тут розробили і впровадили у виробництво більше десяти різноманітних машин. Але завод сьогодні ледве зводить кінець з кінцем. Селани не оновлюють машинопарк тракторний парк через брак коштів. Нинішнього року господарствам України реалізовано всього 600 тракторів. Раніше — близько 13 тисяч щорічно. А 47 же відсотків сільськогосподарської техніки сьогодні, за словами П.Лазаренка, «лежить». Тисячі тракторів орної землі залишаються без обробки...

Де вихід? На думку першого віце-прем'єр-міністра, необхідна не-

гайно створювати лізингові компанії, стимулювати і розвивати тим самим свою промисловість, зокрема тракторобудування, а не вкладати кошти у розвиток зарубіжних конкурентів. Ми практично вже створили такі компанії, підкреслює П.Лазаренко, але фінансово підприємства Росії, Білорусії, закуповуючи у них сільськогосподарську техніку, а своє машинобудування для села губимо.

Варто додати, що, незважаючи на скруту, досі конвеєр ХТЗ не зупинявся ні на день. Випуск тракторів останнім часом значно зріс. Незабаром розпочнеться серійне виробництво вже відомих спеціалістам ХТЗ-120, а також останніх новинків — сто- і двохосистих нових

тракторів. Але заводу потрібна державна допомога.

Не менш важливим залишається й питання енергозабезпечення країни в зимовий період. П.Лазаренко зазначив, що розвиток енергетичного комплексу України неможливий без розвитку власної енергетичної бази. Майже половина всього природного газу, що видобувається в Україні, використовується на території саме з харківських родовищ. Стара Шебелінка, за прогнозами промисловиків, незабаром може відкрити «друге дихання». За даними геологічної розвідки, на глибинах 8000 метрів є значні поклади газу або нафти. Але добувати енергоносій з таких глибин непросте. Знову ж таки потрібні великі капіталоукладання. Та й як показує досвід введення в експлуатацію на Харківщині так званих малих родовищ, залежність України від зарубіжного постачання газу можна вважати зменшеною. Тільки з введенням в дію першої черги нового Юлієвського родовища щодоби Харківщина одержує відбиті майже півтора мільйона кубічних метрів

газу. З введенням найбільш часом другої черги видобуток подвоюється. В цілому ж поточні запаси регіону складають понад 300 мільярдів кубометрів.

Варто й згадати свої підходи до придбання і використання енергоносіїв, — зауважив Павло Лазаренко, — Готується указ Президента, за яким з органів державної влади буде знято обов'язки забезпечувати промислові підприємства енергоносіями. Енергоносії будуть купувати ті, хто їх споживає. В той же час всі внутрішні запаси енергоносіїв, зокрема газу, будуть використовуватися на потреби населення. Що дозволить економити неможливу.

Харківська область одна з небагатьох, як підкреслювалося під час зустрічі, де виконуються державний бюджет майже на сто відсотків. Перший віце-прем'єр — знаєть свої справи. Тому порозуміємся з фазівцями, як кажуть, з півслова.

Микола КОСІЙ.

Харків.

На знімку: знайомство з ХТЗ.

БОРИСУ ОЛІЙНИКУ — 60

«Там, де ми відбули,
там, де наше відтхало
літо, забіліли сніги...»

Колеги про Бориса ОЛІЙНИКА

Володимир СЕМИНОЖЕНКО, член постійної Комісії Верховної Ради України з питань науки і народної освіти, академік НАН України:

— Найбільше, що мене вражає в Борисові Олійникові, то це поєднання високого інтелекту з талантом політика. Не випадково, що саме його виступи (таким прикладів у нас багато) істотно впливають на результати голосування з того чи іншого питання порядку денного. Тому хочу передовсім побажати ювілярів зберегти оцю врівноваженість, толерантність ставлення до роботи парламенту, зберегти його активність у Національній Академії наук, бо саме на таких людях і тримається воля.

Леонід КРАВЧУК, член Комісії з питань культури і духовності:

— Борис Олійник, я переконаний, відданий українській ідеї, державності, соборності, суверенності. А що стосується його комуністичного світогляду, то це його особиста справа. Я, наприклад, вважаю, що в нас були українські комуністи, які відстоювали суверенність і незалежність України. Тож історія наша цікава. Я бажав ювілярів бути послідовним, здоровим, талановитим. Бажаю йому бути таким, яким він є, але світоглядно, щоб він рухався ближче до центру.

Петро ШЕЙКО, голова Комісії з питань Регламенту, депутатської етики й забезпечення діяльності депутатів:

— 60 років — це визначна дата в житті кожної людини, тим більше, коли мова йде про Бориса Олійника — відомого поета, політичного діяча. Як депутат він ніби й непомітний в парламенті, але робить дуже корисні справи. Він плідно працює над створенням гідного іміджу України за кордоном. Дуже активно працював у групі, яка готувала питання про туди України до Ради Європи. Широ вітаю Бориса Олійника й учу йому добра, творчих успіхів.

Наталія ВІТРЕНКО, член Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством:

— Борис Олійник справді відома людина, з ним писемно спілкуватися. Я, до речі, знаю його більше як депутата, а не як поета. Мені імпонує, як тонко він вміє проводити співізнання, але, як кажуть, надто тонко. Міг би діяти рішучіше. Він

комуніст. А нині в державі так відверто порушують права людей праці, і мене дивує, що Борис Олійник поводитися так лагідно. З його досвідом, з його авторитетом йому потрібно рішучіше захищати власні позиції і виборців. 60 років — це не так і багато, щоб відчувати спокій душі, а думати, що хтось все зробить. 60 років для чоловіка — це саме той вік, коли він ще може і вже знає як... Борис Олійник знає, як захистити українську незалежність.

Левко ЛУК'ЯНЕНКО, член Комісії із законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації:

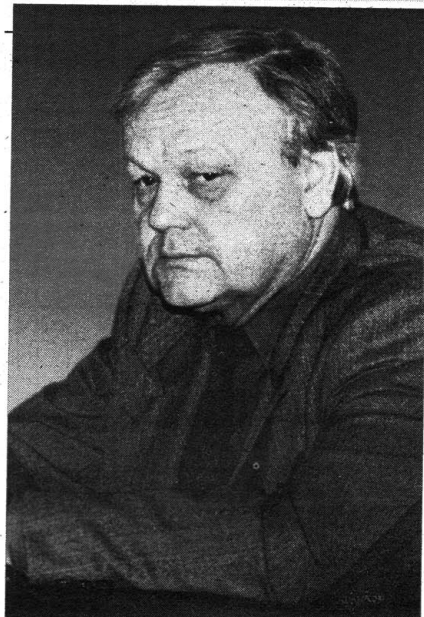
— Я, по-перше, хотів би привітати нашого колегу з ювілеєм і побажати йому доброго здоров'я, енергії і всіляких успіхів у державній діяльності. Борис Олійник перебував під впливом тої партії, яка в принципі не вчила любити Україну, але він є винятком, бо любить Україну. Я бачу, що Борис Олійник хоче добра Україні і дуже часто висловлює думки, які закликають до служіння нашій державності. Отже, в ньому триває боротьба двох начал — комуністичного й патріотичного. Гадаю, що він перебуває у перехідній стадії, як і все наше суспільство.

В'ячеслав ЧОРНОВІЛ, голова фракції Народного руху України, член Президії Верховної Ради України:

— Я нічого не маю до існування української Комуністичної партії тому, що треба мати гідних опонентів. Борис Олійник виступає за будівництво Української держави, до того ж він — гарний поет. Знаєте, в концертній програмі на музику самотужки поклав його вірш «Забіліли сніги...» Це надзвичайно гарна річ, я сказав би, епіграф по шістдесятників. «Там, де ми відбули, там, де наше відтхало літо, забіліли сніги, забіліли сніги...» А ідеологія — це така справа. Я хотів би мати достойних ідеологічних опонентів. Борис Олійник саме підходить мені.

Віктор ПОНЕДІЛКО, голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації:

— Борис Олійник — це людина, яка хоче побудувати справді незалежну соціалістичну державу України. Це його ідеал. Незалежну від Заходу і від Сходу. Як депутат це надзвичайно порядна і працелюбна людина. Як політик він для мене є представником народної політики з інтуїцією, з народною мудрістю. Його висновки часто не просто політична

оцінка, це — художні шедеври. Він — Поет. І цим усе сказано. Борис Олійник — депутат від Запоріжжя. Він виправдовує довіря своїх виборців — трудівників Оріхівського району. Хочу побажати, щоб у нас було побільше таких депутатів.

Ігор ЮХНОВСЬКИЙ, заступник голови Комісії з питань науки та народної освіти, академік НАН України, голова парламентської групи «Державність»:

— Борис Олійник ще зовсім молодий чоловік. Що таке 60 років? Я бажав йому щастя. Я маю до нього ціле послання від ветеранів другої світової війни, де вони бажали йому успіхів, здоров'я, бажали мати чітко виражене національне обличчя, ясне, спокійне, вперте й розумне.

Ювілейний триптих

«Велике бачиться
на відстані»

1.

Той, хто любить віршоване слово,
шукає «свої рядки» в кожного Поета.
Мамо, вечір дозря.
Вигляда тебе розра.
Тільки ж ти, немов зоря,
Даленіш в небеса,
Даленіш, як за віями слеза.
... Сина застало:
Сина сонечко.

Ці рядки Бориса Олійника — його перепутка на шляху Поетів. Із часу виходу першої збірки віршів «В'ють у крицю ковалі» (1959) він навіяв на нас багато слів. Та сповідальні думки про Матір, — безсумнівно, те, що подала час. Бо образ її — образ Вічності й Любові.

Він різний був і буде, поет Борис Олійник, замріяний та іронічний, закоханий та протестуючий. Бо переконаний, що

Народ не візьмеш на макуху.
Він здобда розрізнити чин:
І хто є сін його по духу,
І хто — по духу! — сучий сін.

Вони починали разом: Василь Симоненко, Ліна Костенко, Іван Драч, Дмитро Павличко, Віталій Коротич, Микола Вінграновський... Шістдесятники! Сьогодні їхні шляхи розійшлися (а може, так і має бути), бо випало стати на перехрестя світів, ідеологій, культур.

Живить його талант незнищений полтавський дух. Той, що підняв над землею Івана Котляревського, Миколу Гоголя, Олеса Гончара.

2.

Колісь Микола Жулинський в статті про Бориса Олійника процитував його ж рядки:

Коли вже народився ти поетом, —

За все відповів у цім житті.

Ці слова не втратили свого смислу для Бориса Олійника й сьогодні. Він, не вагаючись, говорить різке слово про вчорашнього однодумця, безкомпромисно захищає свій нинішній політичний імідж, відстоює свій юнацький вибір. Сьогодні видно, коли його діяльності не лише поетичні, не лише українські.

Ми всі нині різні, то хай едає нас відданисть Україні — незалежній європейській державі, яку буде поет-депутат-академік-комуніст Борис Олійник.

Земле!

З тебе пішов і в тебе вернусь...
І це-то вже істина.

3.

— Не знаю, коли вони й набігли, ті 60 років!

Лукавство у погляді видає Поета — експромт підготовлений заздалегідь. Чим зустрічає ювілей?

— Виходять книжки віршів і прози, точніше, публіцистики. Остання буде ще гостріша за попередні, що мали полярні оцінки. Яка ситуація в українській політиці? Треба обличчя амбіції заради незалежної України.

Колісь, гадуючи роки боротьби за самобутність і суверенність, будемо по-різному бачити діяльність кожного, що причетний до вікової справи. Багато нинішніх нібито й значних подій і дискусій тоді будуть просто епізодами, цікаві хіба що ретельному дослідникові історії.

Визначальне в Борисові Олійникові те, що він Поет!

Віталій ГАЙДУРСЬКИЙ.

Сергій ПРАВДЕНКО, «Голос України»

«Часом важко бува нам, друже,
в цей практичний двадцятий вік»

(Початок на 1-й стор.).

Хтось може собі уявити, що вони б оце зараз опіслявали нуворішці, «мерседес», вилли на «п'ять поверхів», холодною броню банків і не бачили аліднів, зубожіння вчителів, шахтарів, музик, селян? Ні, певно, гримнув би Тарас: «Що з Україною робите, правники потані!» Отож. І вешті-решт, ким був за «політичними переконаннями» Син Божий, який вигував мінял із храму? Тож ким має бути Поет Вожею милістю? Або комуністом, або соціалістом чи соціал-демократом. Інше не для Поета.

Тільки як Борис Олійник — комуніст і інтелектуал, а не безграмотний і голодний більшовик, що з маузером вигрив зерно в українського селянина. Відчули різницю? Зараз хліб без маузера «купують». За купони. Відчули різницю? А мене влаштував, що є такий авторитетний комуніст, який розповідав товаришам по партії про Українську державність. Бо його швидше почують навіть ті, хто нічого не читав, крім «Краткого курса истории ВКП(б)».

У цього Поета — почуття і інтелект, афористичність і глибина, іронія і сарказм.
Бачиш, он вони, добре влаштувані,
І за всяких умов — на коні,
Із своїх умовляючих штолень
Пропонують програму мені.

Це про що? Про яку програму? КІРС чи нинішню, восьму за ліком за чотирі роки? Написано ж бо тридцять з таким роком тому. От і розберіть такого Поета.

А свіжі його рядки читали? В них — пружність молодості і мудрості.

Признайтеся, Борисе Олійнику: «Скільки їх, од вдоволення сонних, добре виглядених, як плад, приміряло на стіл кухонний твій легкий романтичний плад?» Знаємо: нічого у них не вишло. Хоч і було їх багато. І це будуть. Вони не знають годинного: Поет — то безмірність і велика таємниця.

З днем народження Вас, Борисе Олійнику!

Довголіття і щастя Вам і у двадцатому, і у двадцять першому віці. І щоб хоч у ньому, двадцять першому, часом легше було нам...

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про нагородження відзнакою Президента
України «Орден князя Ярослава Мудрого»

За визначні особисті заслуги перед українською державою в розвитку культури, багаторічну громадську діяльність постановляю:

Нагородити відзнакою Президента України «Орден князя Ярослава Мудрого» V ступеня письменника, голову Комісії Верховної Ради

України у закордонних справах і зв'язках з СНД ОЛІЙНИКА Бориса Ілліча.

Президент України
Л.КУЧМА.

м.Київ,
17 жовтня 1995 року.

21 жовтня 1995 року. № 200 (1200)

Іван ШПИРНА, голова правління КСП імені Леніна, кандидат сільськогосподарських наук

Кінець... Гапиного яру

УВЕЛИКИЙ БАГАЧІШ на річці Псел на колосієне замовлення будували водорегулювальний шлюз. Потужний екскаватор простягнув ківи за червоною пайкою, приберіжжю мому і мало сам себе не скинув у котлован. Ніби якась нечиста сила мертвою хваткою тримала його. Коли відкачали водну каламуті і розчистили пісок, то здивувалися побаченому: перепонною землерийної техніки стала колода мореного дуба завтовшки в кілька обхватів. Доки тривало будівництво, такі знахідки траплялися не раз.

Не вчора те було. Шлюз уже не один рік допомагає нам регулювати повеневі води, заливати майже півтисячі гектарів лук, поливати городину. А ті дуби мимоволі згадуються шороху, як тільки почують про охорону природи, чи, як тепер кажуть, навколишнього середовища. Яка ж, треба думати, благодатна була природа нашого краю у сиву давнину!

А що маємо сьогодні? Хотіли б ми того чи ні, а кліматичні умови змінилися, на жаль, не на краще. І вивувати цього частіше від природних чинників є ми самі. Бо в погоні за нетайною вигодою часто-густо нехтуємо потреби гармонійного послання суспільних інтересів з потребами вічних законів природи. За молним нині і таким солідним словом «приватизація» у декотрих господарів вимовляти слово «меліорація», тобто захист родючості ґрунтів, уже і зявук не повертається.

По-іншому підходимо до цього ми. Скільки пригадує, орачам на околиці селища чимало клопоту завдавав Вечерній яр. У пору розтавання снігу та після кожного дощу яром клекотала чорно-бура каламуті — суміш наших хвалених чорноземів. Разом з ними в балку, а далі прямо в річку пливли мінеральні добрива, пестициди, гербіциди та інша отрута. Про вивимання гумусу я вже ні не кажу.

Не знаю, доки так тривало б, якби одного разу після злив до мене не причасив розгніваний землевпорядник Павло Степанович Прокопій, добра йому пам'ять, і не поставив питання руба: «Якщо сидіти склавши руки, то через

рік-другий верхів'я яру перекине в'їзд на подвір'я тракторної бригади...»

Коли разом з агрономами обстежили усі угіддя, то нарахували на території господарства 22 «діючих» яри. Кожен з них за рік зростає на 3—5 метрів. А разом з тєю чи іншою мірою впливу водної та вітрової ерозії зваливали більш як дві тисячі гектарів землі. Варіали на сполох. Замонови проект контурно-меліоративної системи землекористування: Над реалізацією його і працюємо уже понад десять років. За цей час велими агресивний з численними розгалуженнями Галин яр на околиці бригадного села Бутівської Долини перегородили греблею з водоскидом та іншими належними гідротехнічними спорудами і перетворили його у красивий ставок. Це і місце купання для дитворі, і водопій для худоби, роздolia для гусей і качок та ще багато що. Та за найтоловнішу я вважаю протирозійну функцію ставка.

А загалом завдяки старанням колгоспних лісників та літньої допомоги школярів у господарстві засадили, в тому числі на штучних терасах, деревами та кущами 360 гектарів ярів, балок, крутосхилів та інших неугідь. Власнотворно близько 20 кілометрів валів-доріг, які регулюють поверхневі стоки, а також і гальмують ерозію на площі понад 120 гектарів. Не цураємося і такого заходу, як землювання окремих полів.

Що це таке? Під час шляхового та іншого будівництва забираємо верхній родючий шар землі і перевозимо його в розташовану на пісках Малу Решетилівку. Чудовим складником для збагачення ґрунтів є мул зі ставків та інших навколишніх водойм.

Загалом уже провели землювання майже десяти гектарів пісків, на яких вирощуємо городні та кормові культури. Площа не така вже і велика, але ж наша земля цінні не має! Через те, думаю, підійшли похвали і наслідують приклад голови ради ветеранів війни та праці П. Журавля, який щовесні організовує своїх посивилих ровесників на ремонт та садіння нових скверів, алей, висаджування дерев на узбіччях доріг, подвір'я тракторних бригад, тваринницьких ферм. Цього року на честь 30-річчя Перемоги над фашизмом ветерани висадили більш як тисячу дубів, каштанів, верб, лип, берез, тополь. Садивничий матеріал, як правило, готуємо самі. Точніше, за допомогою школярів, яких заохочуємо збирати жолуді, каштани. Вони охоче беруть участь в садінні. Крім так потрібних дітям трудових навичок, то — це і неабияка школа виховання природолюбів.

Одне слово, може, і не всюди вистигаємо, але прагнемо, щоб жодний клатчик землі не залишився бездоглядним. Втім, кажучи про це не для похвалі. Якраз навпаки. Бо за останні кілька років у господарстві вилучено більш як тисячу гектарів землі під фермерські, садові, городні, дачні та інші ділянки. Як використувати та землю? Хоч вірте, хоч ні, а жодний з нових господарів пальцем не поворухнув, щоб зрозуміти шлях до захисту ґрунтів від ерозії. Дотримуватися сівозміни ніхто не збирається. А засівання поля переважно пишенише та ячменем є типовим прикладом екстенсивного землекористування.

Не подумайте, що я проти зміни власності. Я за те, щоб передавання землі у приватну власність не зашкодило їй. Полтавська область.

Віктор СКРИПНИК,
«Голос України»

Таємниця мертвого плеса

Чотири надзвичайних ситуації, пов'язаних із забрудненням навколишнього середовища, вразили Вінниччину

Свідками жальливої картини стали мешканці сіл Шуринці Гайсинського та Новоселівка Немирівського районів. Протягом двох місяців плесо Південного Бугу (на відстані близько десяти кілометрів) нагдувало сліпуче дзеркало — близько 150 тонн риби (дані управління екологічної безпеки) спливали на поверхню. Діставшись до Ладжинського водосховища, мертве «срібло» врешті-решт осіло на його дні.

Перша версія масової загибелі риби — вилив мазуту з Ситковецького цукрозаводу (підприємство розташоване неподалік від річки) — не підтвердилася, оскільки лабораторний аналіз не знайшов залишків нафтопродуктів у воді. Водночас спеціалісти управління екологічної безпеки, які працювали безпосередньо на місці пригоди, зіткнулися з дивним явищем.

— Коли рибини, яких діставали з річки, опускали у відру з чистою водою, — каже начальник управління екологічної безпеки Олена Яворська, — вони... оживали.

Лабораторні аналізи підтвердили припущення екологів: риба гинула через відсутність кисню у воді. А ось встановити речовину, що «здушила» річку і все живе в ній, так і не вдалося.

Обладнання нашої лабораторії, — продовжує Олена Григорівна, — може визначити лише типові забруднення. В даному разі ми зіткнулися з унікальним явищем. Сдине, що можна сказати: до річки потрапила органічна речовина, яка нейтралізувала кисень, причому вона виявилася важчою за воду. Першими гинули риби, котрі тримаються дна: сом, сулак, щука...

Встановити причину екологічного лиха вінничанин екологам непросте. На місці цього не зробиш, а вести проби води на хімічний аналіз до Києва те не повезеш, бо власних коштів в управлінні як кіт наплакав. Можливо, таємницю мертвого плеса допоможуть з'ясувати криміналісти — за даним фактом порушено кримінальну справу. Так чи так, але це серйозний привід задуматися над пропозицією вінничанин екологів щодо створення у нашій державі одного конкретного НДІ хіміко-аналітичного спрямування, з яким безпосередньо могли б співпрацювати створені на місцях управління екологічної безпеки.

На жаль, наведений приклад не поодинокий. Так, під час недавнього бурення, що пролунав над Вінницькою річка знову з'явилася нечистота: 12 тисяч кубічних метрів неочищених стоків умили скамутили воду. До речі, не кращий стан справ ще на одній водній артерії, що протікає територією області. Міною сповільненої дії для Дністра стали очисні споруди, розташовані на березі річки в Ямпільському районі. І, на жаль, це одна екологічна біда, розв'язана спеціалістами як радіаційна аварія. У Вапнярці адміністрація тамтешнього комбінату лілопродуктів прийняла рішення про поховання радіоактивних приладів, що містили джерела іонізуючого випромінювання. Спершу їх помістили в контейнер, а тоді закопали... на території підприємства. Матеріали за фактами втрати контролю за радіаційними речовинами також передано до прокуратури.

Точить сад не тільки плодояжерка

Різно хто, потрапляючи у село Дмитрівку Києво-Святошинського району (це двадцять кілометрів від Києва), вірить у те, що років 30 — 40 тому тут була, по суті, справжня пустеля. На піщаних безгумусних площах на пні засихали від спеки миршаві колодочки, спікалася картопля, і відлдок одного з радгоспів був найвідшталішим.

Невпізнанням стало село через кілька років після того, як зі землі передали Інституту садівництва і за них узялися вчені. Нині дослідно-виробниче господарство «Дмитрівка» Інституту садівництва отримує чи не найвищий в Україні врожай фруктів та ягід.

Та головне призначення господарства — сприяти вченим у проведенні науково-дослідних робіт. Хоча останнім часом обсяг їх дещо зменшився, все ж вони ведуться. Головні напрями — це окультурення малоплодючих земель, сортовищення дерев нашої і зарубіжної селекції, агротехніка вирощування садів — випробування схем розміщення дерев, застосування доз мінеральних та органічних добрив в умовах Полісся на глибоких ґрунтах (а вони залягають тут на глибину до 16 метрів). Служить господарство і поліпоном для селекції — виведення нових сортів.

Ще одним славна «Дмитрівка» — тут зібрано унікальну колекцію фруктових дерев, головним чином української селекції. У кількох кварталах ростуть понад 800 сортів яблунь, більш як 300 — слив, 60 — груш, по кілька десятків сортів аличі, абрикосів, малини, смородини, обліпихи, суниці та іншого. Спеціалісти й колектив дбайливо їх обірають. Колекція має не тільки, так би мовити, музейний цінність. Вона використовується з науковою та практичною метою. Вчені спостерігають, як поведуться той чи інший сорт у цих місцевостях, а практики мають можливість отримати з наявних тут сортів саджанці.

«Експонати» цього музею дерев дають уявлення, які неочищені скраби маємо, скільки чудових фруктів могло б рости у нас. І гірко

Якщо не вжити належних заходів, через нетривалий час зникнуть унікальні колекції фруктових дерев української селекції у дослідному господарстві біля самої столиці України

стає, коли бачиш у колгоспних і радгоспних садах головним чином «дхонанте», «кальвінці», «сиренки», «сиренки» та, а ліпшому разі ще два-три сорти. Чому не користуються тим багатством, яке надбали нам батьки наші і діди? Думаю, не лише тому, що у когось кебети не вистачає. Немає грошей. Садівничий, може, як ніщо інше нині, вимагає державної підтримки. Мова йде не тільки про кошти — потрібна більша увага до цієї галузі, надання їй пріоритетності, вирішення законодавчо-наболілих питань.

Про що йдеться? Ось наше господарство мало донедавна 1200 гектарів землі, а нині — лише 750: частину забрало лісництво, частину під падачі, забудову приватного сектора тощо.

Значно зменшили закладання садів колгоспів і радгоспів. Отож і садивничий матеріал,

який ми вирощували, користується меншим попитом. Ми відповідно зменшили площі розсадників (замість 18 гектарів стало 9), тим самим ніби спричиняючи занепад садівництва. Улівч довелось скоротити кількість працівників, а це значить, що деякі важливі роботи не виконувались або проводяться поспіхом.

Та найголовніша біда — величезні кошти «зі'їла» утримання соціально-культурної сфери: житла, будинку культури, дитячого садка, школи, школи. Та це ще дрібниці. Лівову частку прибутків витрачаємо на опалення багатопверхових будинків Дмитрівки, в яких живуть не тільки наші працівники. Гадаю, варто було б якось законодавчо вирішити ці питання, адже кошти потрібні ще й на пальне, добрива, засоби захисту садів, утримання техніки тощо. Коли ж вирішення не буде, господарство може опинитися в банкрутстві.

Валерій ВЛАСОВ,
директор дослідно-виробничого господарства «Дмитрівка»
Інституту садівництва ААН.

Київська область.
Від редакції. Прокоментувати факти, про які розповів В. Власов, ми попросили віцепрезидента Академії аграрних наук **Володимира КРУТЯ.** У такому самому становищі, як і господарство «Дмитрівка», сказав він, перебувають усі науково-дослідні інститути, станції та дослідно-виробничі підрозділи цих установ (до речі, в Україні таких господарств, причетних до садівництва, більше двадцяти). Ми доводиться буквально викручуватися, шукаючи шляхів виходу з кризи, адже кошти, виділені із державного бюджету, не вистачає, до того ж, не всі виділені кошти надходять за адресою. Отож зауваження директора досить злободенні. Справді, установа і господарство, пов'язані з науковою діяльністю, потрібна державна допомога. Нині готується указ Президента, який, можливо, сфера соціалізму тобто буде передана місцевій владі. Але цього замало — необхідні кардинальні заходи.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ,
«Голос України»

ВБИТИ СИНА...

БІДА сталася рік тому. Відтоді голова Лісницької сільської Ради Києво-Святошинського району Григорій Гнатюк Сагач обінає пороки прокуратори, судів, рейників. «Я поклявся: доки не доб'юся справедливості — не зупинюся», — каже він. Минає рік, як убили його єдиного сина...

Десь о сьомій вечора зателефонувала невістка: приїжджайте, дуже любимо Миколу. Вийти приїжджати до сусіднього села Кременіща. В хаті лежав неспитний син, з вух і носа — кров. Поклали його до машини і на Київ, до лікарні.

Лікарі хитали головами: в Миколу жакливого побито голова, замість потилиці — криваве місто. «Докторе, а не впав він з тієї кушетки — такої вузької?» — запитав у лікаря Сагач. «Та про це ви говорите, він же вбитий...» — відповіла той. Батькові потямніло в очах...

Микола прожив ще п'ять днів. Точніше — проживав, бо так і не опиталися. Поховали Миколу 21 жовтня, а 29-го народилася в нього донька. Навряд чи зможе колись пояснити її мати за віщо ж убито батька.

А вбито його було не за великі гроші чи велику ідею. Того дня Микола Сагач, його колишній однокурсник Вадим Мироненко, який служив прапорщиком десь на Донбасі, і племянник Мироненка, тепер уже конвоїр,

мільйонер Олександр Рибальченко пішли разом на похоронах. Повернувшись, зайшли до Миколи похоронити. Випалили по черзі. Потім зчинилася сварка: за те, що Рибальченко нібито розпався про нього негарні плітки, Сагач назвав його «тріпмом». За цю «страшну» провину Рибальченко, як довіз потім суд з ним і розправився. Миколу було вбито біля його хати.

До неї вінс його, скривавленого, на руках Мироненко. Він і до Києва їздив, до лікарні. Піклувався, турбувався за його однокласника? «Вони вбили вдвох», — переконаний Григорій Сагач. — Мироненко був прикладом по потилиці. А до Києва їздив, щоб дізнатися, чим же все скінчилося...»

Втім, на суді Мироненко проходив як свідок. Рибальченко присудили 8 років ВТК посиленого режиму, згідно зі ст. 101, 43 КК України: запланування тяжких тілесних ушкоджень, що спричинили смерть. За версією слідства, Рибальченко вдарила Сагача чоютом у скроню, той упав потилицею на камінь. За переконанням батька загинлого, головною причиною смерті Миколи стали удари прикладом рушійки Мироненка, проти якого, проте, в суді жодних доказів не було.

Можна доводити цитувати Григорія Сагача, його невістку Олену, юриста Риму Прохадю, яка відстоювала в суді інтереси потерпілого: всі вони говорять про недоліки слід-

ства, яке провадив слідчий прокуратору Києво-Святошинського району Речницький. Проте, що не було оперативно зареєстровано Рибальченка, і він мав змогу переговорити з Мироненком, що так і не було знайдено рушійки Мироненка, не було огляду місця злочину тощо. Але хоч би яке не було слідство, все ж вирок судді Василя Ісенка, за його переконанням, справедливий. Там більше, що є дедів, так би мовити, пікантні моменти.

Спочатку прокуратору Києво-Святошинського району (прокурор — Василь Федоренко), передала справу до суду, кваліфікуючи її за статтею 101, частина 3 вимагуючи від підсудного від 5 до 12 років позбавлення волі. Однак (різкий випадок) уже під час судового розгляду прокуратору перекваліфікував справу, розцінюючи дії Рибальченка як перевищення необхідної самооборони і вимагаючи покарання до року ув'язнення. Та все ж суддя Ісенко присудив більше, ніж пропонував (по-новому) прокурор, що теж трапляється нечасто. Але це не все. Після рішення суду районна прокуратору за скаргами адвоката засудженого подає протест, і прокуратору області вирок відміняє, відсилаючи справу на дослідження. «Як мені дивитися на таку несправедливість — коли прокуратори захищають убивць свого сина?» — так говорить про всі ті перипетії Григорій Сагач.

Над цим можна було б порозмірковувати, але, як і радилі нам в обласній прокураторі, зараз ми цього не робитимемо. Бо триває дослідження: його, внаслідок клопотань Сагача, провадить не в Києві, а робить це прокуратор Бородянського району Київської області (слідчий — Василь Шебетун). Справа, як сказав заступник прокуратора області Андрій Негода, надзвичайно делікатна й неоднозначна. Отож зачекаємо її закінчення.

... Вбили сина. Його вже не повернуть жодні суди й прокуратори. Але Григорій Гнатюк Сагач вважає, що його батьківський обов'язок — добитися справедливості: «Поки я не доведу, що вони обидва вбили — мені просто не можна ходити по землі». І це його право — вирішувати, як йому в цьому випадку бути.

... Вбили молодого двадцятишестирічного людину, сиротами залишилися двоє дітей. Чому не запитали цього односельчанина — а поряд були ж люди, все відбувалося не в лісі, на сільській вулиці? Чому, принаймні, не зашкодив безвинний, як він стверджує, колишній однокласник загинлого Мироненко — мільйонер убивав, а військовик спостерігав? Чому за яєсь слово, яке навіть було б його несправедливим, треба так жорстоко з людинною розправитися? Чому знову на лаві підсудних — прапирічник правоохоронних органів? На жаль, на ці запитання наші не зовсім здорове суспільство відповісти дати не в змозі. І описана історія для нас — типова.

Вбили сина...

Микола ФЕДОРЕНКО, «Голос України»

«Якщо я маю вину, то не в душі», — каже звинувачений у кримінальному злочині голова КСП

МАЙЖЕ детективна ця історія має, як і кожний детектив, епістай і оригінальний сюжет, зв'язку і кульмінацію. Очікується, можливо, драматичне провадження. Проте вона — типова для сьогоденного села, хіба що сиринки для пожежі дістаються з різних коробочок. І, думаю, повчальна...

ЗАРУЧНИКИ

Не треба було переконувати, чутка якимось дивом сама розлетілася селом й полях, що входить до КСП «Немія» (така назва річки): у райцентрі арештували нашого голову Володимира Білика. 5 осіб зупинилися механізми, закликали трактори на ланях — люди вирішили з'ясувати, в чому річ. А назавтра спозаранку загав Лучинське — біля контори з'явився колосницький, мешканці цього і навколишніх сіл. Інші пішки, дісталися кіними. Стояла гаряча, хоча й осіння пора, ще не зібрані поля кукурुзи, буряків, неосіян озимі, але люди покинули роботу, розпочинаючи, по суті, неоголошений страйк — явище для села рідкісне. Шопрвада, серце селянське совісне: колективну худобу витягли на папу — корови не винні.

Десь о десятий на годину, що веде від райцентру, показався машини — під'їхали голова райдержадміністрації Петро Салок, прокурор Валерій Вдовиченко, начальник райвідділу міліції Михайло Волюшин, яких стривожила звістка про надзвичайну подію. До контори проїхати було неможливо — яблуку ніде зависати. Юрба гуля, мов розтрижений вулик. Прибулих оточили, почулися гнівні вигукі:

Защо зачинили голову у такий гарячий час? Ше стільки роботи в полі...

— Що, трапився чесний керівник, який і сам не краде, й іншим не дає, то хочете припарити?

— Знайшли крайнього нині, а двадцять літ досі, коли господарство доводило до ручки, — не бачили?

Спершу керівники спробували вгамувати сквилюваний натовп, як кажуть, анакосу, та скоро побачили, що не вдається. Тоді поставили в ліді переконання, аби опитувати, за законом Білик має перебувати під вартою — не вилінуло. Люди заважали: він нап керівник, ми його обирали, випустить з під арешту, інакше не випустимо всіх із села. До того ж, вину доводити суд, а вам ми не віримо...

Кажуть, спробували було гості вийти з села машинами — чоловіки пішли зади колоса, щоб не можна зрушити з місця. Кажуть, хтось запропонував викликати оперативку, щоб визволили, та розсудливості виявив начальник міліції, попередивши, чим може це закінчитися, коли набрався сили «закон натовпу». Як мій, заспокоював він людей, обіцяючи, що все владається. Але громада затіялася: не віримо, випустить голову. І висловлювали стільки невдоволення колишнім керівником колгоспу, взагалі управлінським методом, заведеним порядком, що, як розповідав мені потім голова держадміністрації Петро Салок, йому за останні разом взяті роки стільки не доводилося чути.

Так тривало кілька годин. Нарешті прокурор здався, обіцяючи, що скасує рішення про утримання голови під вартою. Та люди не повірили: їмте, скажіть, привозьте його, а потім ми випустимо всіх із села. Через вузький людський коридор його провели до машини, але в службовців і загоє місцевого власника, і він поїхав до райцентру Муровані Курилівці. А двох інших гостей залишили в заручниках. До приїзду Володимира Білика...

ПІДПІСНА РЕПУТАЦІЯ

Головою КСП Володимир Білик став у лютому цього року. Тоді, доведені до відчаю, члени колективного сільгосп-підприємства зборили збори, висловлюючи невдоволення керівником Микити Крайду і вимагаючи зміни керівника.

Село останніми роками справді захиріло. Порозбиті, кориняки, течуть, ваяються, кормодівні не виробляють, кормових не працює, тік не накривити, млин зруйнований, олійниця і кукуркуша згоріли, а відновлювати їх ніхто не збирався. «Немія» на той час мала 7 мільярдів карбованців боргів, зарплату не видавали ще з серпня 1994 року. Технічна стара, частини немає, палне діставали по чайній ложці.

Звинувачували у всьому, звичайно ж, Крайду, отож коли виставили п'ять кандидатів на голову КСП (серед них і колишнього), обрали Володимира Білика.

Новий голова — колишній майор армії, інженер-будівельник за професією, отож, і людьми вмів керувати, і конкретне діло знав, без якого на селі не обійтися. До того ж не прибулиць, родом із Лучинця, а останні десять років очолював переробний цех, який, до речі, сам і будував. Отже, вирішили селяни, інтереси села йому будуть не чужі.

І він це довів швидко. Разом із правлінням виробили план дії, який негайно почали втілювати. Засофальтували тік, обдлачили і пустили в діло пекарню, відкрили магазин, де торгують виробленою в себе продукцією за значно нижчими цінами, перукарню, проклали на одній з вулиць водогін. На черзі — млин, але поки що обладнання немає.

Вестинно-польові роботи провели на пласенісній, непогано відновили, здали державі визначену кількість зерна. Добра вроди буржові плантації — по 350 центнерів. Кажуть, рідко або й ніколи стільки не мали. У задуші — оновлення садів, розширення переробного цеху, який і так дав чималий прибуток.

Яким зусиллям вдається все це робити, тільки Богові відомо. Доводилося крутитися, дістати, аби дістати, віднайти... Але вже в липні відшкодували людям зарпоборівність у зарплаті. Дещо трудящину отримали старому, іншого продукцію. Цього літа хоча полі помідорів, кавунів. Разом з головою сілщини новий керівник чим можуть допомагати старим, самотнім, вестарем нині і праці.

Та не все йшло гладко. То гинули телата й поросята, коли вимикали й завожували світло, то прожалося молоко, то десь пронакла солярка, як мали виміняти на пательню, то раптом вийшли з ладу відразу сім двигунів, бо палне виявилось з водою.

Найбільше шкоди завдали вересневі затяжні дощі. Неочіснене зерно, бо тік не має покриття, намолів і зпсувалося. Частину його, шопрвада, зтодували рібці, частину висушили, але втрати виявилися чималі. Отож райпрокуратору і порушила кримінальну справу на Володимира Білика, а через деякий час йому пред'явили обвинувачення з утриманням під вартою як запобіжний захід.

Не берусь визначати правомірність дій прокуратора і в тому, чому саме на нього порушено справу, хоча є і інші відвадальні аргументи: зерно, й у виборі запобіжного заходу він керувався законом (але коли знайшлися можливості звільнити голову з під варті, мабуть, було й не брати?). Тим паче не думаю стверджувати, винен чи ні Білик — то компетенція суду.

Хочу лише зазначити: протягом свого господарювання він чимало встиг зробити для людей, віднакоїв сповна роботу. Навіть жити людина не має де — всі ніколи вирішити, отож і гинути й сім'ю у побутовій переробного цеху. Голова райдержадміністрації Петро Салок зазначив у розмові зі мною, що Білик активно взявся за діло, багато доброго дав господарству та його людям.

І люди не належно оцінили, отож і стали на захист свого керівника. Прокурор району Валерій Вдовиченко прикро казав:

Коли вже під вечір Білик приїхав у село, люди зустріли його оважними, вигуками «Ура!», улаваєте?

Тоді ж було проведено загальні збори членів КСП «Немія». На них прийняли таке рішення. Не визнавати постанови прокуратора району про усунення Білика з посади керівника

КСП, бо це — вирішує його колектив; винним відшкодувати моральні збитки, заподіяні Білику утриманням його під вартою, а також збитки КСП у 160 людинно-днів за робочий день, коли було спровоковано страйк. Знову ж таки, не оцінювати такого рішення з точки зору законності — вона де-то сумніва. Але тут яскраво проявилось ставлення колективу до свого керівника.

... А наступного дня спозаранку загав трактори, стали до роботи механізми. З подовною енергією працювали люди, прагнучи надолжити програваний, такий дорогий для них час. З енергією — і з вірою у свої сили, в існування справедливості.

ЗАЛИПЕНІ НАПРИЗВОЛЯЄ

Історія, як казав і раніше, на цьому не закінчилася. Якщо порученню кримінальному суду, то буде суд, буде його рішення. Проте варто зауважити, що випадок і події, куди ставали у «Немія», мають під собою глибоке підґрунтя. Арешт голови — то лише привід, а причина — в іншому. Останнім часом держава, звертаючись на ринок (якого і близько немає на селі), відвернулася від виробника найіншійшого, а це в країні. Нікого не цікавить, коли колосницькі орати, сіяти, збирати, догти, кому ділати вирощене й вироблене. Техніка худить з ладу, а на її місце нічого не надходить — дороге і низьдкі. Німечке, польське, голландське обладнання — мізер з того, що потрібно. Набавля оскомину тема про неплатежі за злуду продукцію, про нестачу пального, якого на всіляких АЗС, бензовозах — хоч залийся. Колосці поволі повертаються до коней, хіс, серпів, навіть воли. Буряки витягують руками, копають лопатами, і це поді, коли найбільшча до нас Європа вже забула про них, як і про сату. Колосницький звикли жити без грошей, без газу, потроху віднаходили від екстерноерії, яку заощаджували, чомусь відмакували її у найнезручнійшій для селян час.

Знаєдає культура на селі, захиріли магазини, де нічого не купити, ледь живогіють школи, дитсадки. Селяни все терпляче переносять, поки що масово не страйкують, як шахтарі чи навіть учителі. І якщо вже трапляються випадки страйків, то це — дуже серйозний симптом. А приводом до цього може бути що завгодно — глибинна причина спонукає до протесту, до його виву.

А коли так, то згодом село стане давати ще менше, хоча й нині виробництво в ньому постійно падає. У цьому самому КСП «Немія» нинішньої осені посіяно значно менше озимих, ніж було торік. А все тому, що не було пального, не мали чим сіяти, немале чим підживлювати навієні...

І якщо є вина Володимира Білика в тому, що сталося, то лише зоншівня. «Я маю вину, але не в душі», — каже він. Таких, як він, господарів, чимало з'явилось нині в Україні. Ми потрібна підтримка, але за принципом: не вичі нажити — краще допоможіть матеріально. Та про це лише говорять — багато і натхненно. А діла — жодного. Втім, село так і не просить дарунків — просить тільки вчасно з ним розрахуватися. Та це — встановити нарішті паритет між, щоб, скажімо, вартість літра знежиреного кефіру не була в 7-8 разів вища за літр свіжого, 5-6-процентного молока. Не буде цього — хирітиме село. А діла їдять усі: урядовці й робітники, бізнесмени й і державні службовці, інтелігенція і банкіри... Отож варто загадати, як той хліб з'являється на столі. Інакше він незабаром залишиться порожнім.

Вінницька область.

Скандал

ВІЛЛІ КЛАСА
ДО СУДУ?

АФЕРА «Агуста» і причетність до цього політичного скандалу найвищою політичного керівника НАТО Віллі Класа — знову в центрі уваги.

Суть скандалу в тому, що кілька років тому бельгійський уряд придбав на озброєння свого війська вертольоти від італійської компанії «Агуста». Причому, придбав вертольоти «Агуста» всупереч рекомендаціям військових експертів, які стверджували, що гелікоптери «Агуста» поступаються за військово-технічними характеристиками вертольотам інших компаній — французькому «Міраж» та німецькому «Мессерер», які також були представлені на конкурс для їх продажу бельгійським Повітряним Силом. Однак, кому належав контракт, вирішив хабар від італійської компанії «Агуста» у розмірі більш як півтора мільйона доларів США.

Тоді, коли відбувалася ця брудна фінансово-політична операція, нинішній Генеральний секретар НАТО Віллі Клас займав посаду міністра економіки Бельгії. І тому Генеральний прокурор Королівства Бельгії стверджує, що він має підстави і відповідні факти, які вказують на причетність Віллі Класа до хабарництва у справі «Агуста». Тривалий час Генерального секретаря НАТО Віллі Класа досить нелегко було притягнути до судової відповідальності.

Цього жавав дипломатичний імунітет генсека НАТО. Однак сьогодні, що скандал, який журналісти вже охрестили Віллігейт, набирає свого кульмінаційного моменту.

Як стало відомо кореспонденту Українформу, акредитованому при НАТО, лиями спеціальна парламентська комісія, що була покладена виконати досвід справи «Агуста» і причетності до неї Віллі Класа, ухвалила рішення про позбавлення Віллі Класа дипломатичної недоторканості і постанова генсека НАТО перед судом. Чи погодиться з цим рішенням сесія парламенту, стане відомо наприкінці цього тижня. Однак вже незалежно від того, чи доведе суд причетність Віллі Класа до хабарництва, функціонери НАТО неодноразово натякають броссельським журналістам, що у верховному політичному керівництві Північно-Атлантичного союзу відбуваються зміни. Але хто ж стане правонаступником генсека НАТО Віллі Класа? Із відповіддю на це запитання доведеться ще трохи зачекати.

Ми запевнили Європу, що не переслідуюватимемо комуністів, кадебістів, не каратимемо смертю. І ще багато в чому...

ТРИ ДНІ минулого тижня в Києві працювала делегація Комітету з прав людини під керівництвом члена Парламентської Асамблеї Ради Європи. Як відомо, наприкінці березня ПАРЄ рекомендувала Україні до вступу до Ради Європи, висловивши ряд зауважень, зокрема, з приводу законодавства у відповідності до європейських стандартів. Чи не найбільше це стосувалося судочинства і прав людини. Наша держава взяла на себе зобов'язання неухильно виконувати всі принципи РЄ.

І от нездало до офіційного прийняття Україною до Ради Європи Комітетом міністрів цієї організації до нас приїхав контролер — делегація юридичного комітету на чолі з його головою пані Лілі Ер. Контролер суворий, вимогливий, принциповий. Але ж і справедливий. Під час зустрічей, а їх було багато — з членами постійних Комісій Верховної Ради — з питань прав людини, національних і міжнародних відносин, правової політики і судово-правової реформи, спеціалістами у справах національностей, міграції і культур, представниками неурядових організацій — запитання членів делегації були жорсткі і безкомпромісні, бо, як заявила пані Ер, документи вони вже бачили, а ніні хотіли б почути від безпосередніх учасників подій, яка насправді ситуація.

І якщо «проблеми з становищем» намішених, депортованих народів у нас більш-менш розв'язано або розв'язуються, то на ситуацію щодо справ церков, цього важливого інструмента демократії, Україна явно спіткнулася. Бо, хоч представники конфесій, які приїхали на зустріч, і говорили кожний про те, що йому болить, однак проблеми у них виявилися спільними: незважаючи на те, що прогрес у відносинах з державою безперечний, та остання не бажає розлучитися з церков-

ним майном, що дісталось їй після експропріації 1917 року, тяжіє у своїй любові до певної категорії церков, інші залишаються у пасивних. Висається, що проблема ця не буде розв'язана не тільки в найближчому, а й у неоскільки майбутньому.

Не менш складно було переконати «гостей» у тому, що в напів країні все робиться для того, щоб українське законодавство відповідавало вимогам ПАРЄ. І якщо, скажімо, на запитання про те, чи в Україні переслідуються комуністи і кадебісти, міністр юстиції Сергій Головатий відповів однозначно: «Ні», — то інше запитання — про мораторій на смертні вироки протягом трьох днів зустрічі «звисло» в повітря. Складос враження, що візаві чи то не «помічати» його, чи то просто верше про не чути.

Члени постійної Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи говорили про що заведено, але обминали цю тему. І хоч голова Комісії Володимир Буткевич і навіть приклади соціологічного опитування щодо скасування смертної кари, які не дають приводу для оптимізму: лише 5 відсотків населення і 2 відсотки працівників правоохоронних органів висловили своє «за», однак він заявив

при цьому, що політичні лідери готові її скасувати вже нині.

І лише під час зустрічі з представниками неурядових організацій міністр юстиції Сергій Головатий зробив заяву, яку журналісти назвали сенсаційною: «В Україні тимчасово не виконуватимуться смертні вироки. Вони не виконуються вже з вересня 1995 року». Це рішення, за словами Сергія Головатого, прийняло керівництво країни.

Можє, й прийняло. Тільки як це можливо, щоб воно приймалося келійно? Адже зміни в законодавстві може робити лише Верховна Рада. Чи й цього разу ми так намагалися догодити Європі й переконати її представників у своїй «європеїзації», що й про сором забули?

Так, ми будемо правдою державу, здійснюється гуманізація її законів: 12 статей уже викреслено з числа «смертних», але всьому свій час. Та й чи готове суспільство до такого кроку — не лише до скасування смертних вироків, а й до введення мораторію на них?

Невідомо, яких висновків дійшли члени Комітету з правових питань і прав людини ПАРЄ, адже, за правилом, звіт про роботу не може бути обнародований, перш ніж його затвердить Комітет міністрів РЄ. Але відомо, що незалежно від того, буде він позитивний чи ні, Україну приймуть до Ради Європи, бо, як сказала пані Ер кореспонденту Українформу, це не було випадком, щоб Комітет міністрів з тих чи інших причин не схвалив рекомендацію Парламентської Асамблеї щодо вступу країни до РЄ.

Тож контролери поїхали, а наші проблеми — без прикрас — залишилися з нами. І розв'язувати їх слід без спурядження «потьомкинських» сіл. Бо, як відомо, жити в них неможливо.

Валентина ПИСАНЬСКА.

Звідусіль

Автомобіль, який живиться смогом

КОРПОРАЦІЯ «Енгелхард» і «Форд мотор» розпочали спільні випробування автомобілів з радіаторами, які, як стверджують їхні конструктори, «поїдають смог».

Головне джерело такого смогу — вихлопні гази автотранспорту. Перша корпорація розробила каталізаторну систему «Премейр» для радіаторів, а друга — надала приблизно тридцять машин, на яких встановлено новинку.

Випробування, як повідомила кореспонденту ІТАР-ТАРС Деніз Ленсі, представниця корпорації «Енгелхард», триватимуть 9 місяців як на території Північної Америки, так і Європи, Азії, а загалом — у десятках країн. Результати

аналізуватимуть за такими параметрами, як ефективність і довговічність каталізатора, його дію на традиційні функції радіатора, технічні аспекти конвеєрного виробництва винаходу та його вартість.

«Ми розпочали дуже масштабну й активну програму науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт», — сказав журналістам Лу Росс, заступник голови ради директорів «Форд мотор». — Разом з «Енгелхард» ми ставимо за мету розпочати комерційне виробництво доступного споживачам за вартістю системи знищення смогу для автомобілів. За словами голови ради директорів «Енгелхард» Орліна Сміта, автори винаходу хотіли б, щоб системи «Премейр» використовували на автомобілях усіх марок в усіх країнах світу.

До «родинної сварки»

На архівній фотокартці — Саадам Хусейн (праворуч) та його брат Хусейн Камель Хасан, що втік до Іорданії.

Високопоставлений військовик, міністр, глава військово-промислової комісії, він протягом багатьох років керував створенням у країні зброї масового ураження і в деталях знав усі найскрутніші аспекти озброєння Іраку.

Фото з журналу «Шпінгел»

На закуску

Страви з бананів:

кекс з геркулесом

Приготуйте: 200 грамів пшеничного борошна, 200 грамів борошна для млинців, 210 грамів геркулеса або висівок, 1/4 чайної ложки харчової соди, погашеної оцтом, 5 грамів кориці, 3 розім'янути банани, 30 грамів цукру, 80 грамів олії, 2 яйця, склянку молока.

Змішайте обидва види борошна з геркулесом або висівками, додайте корицю та цукор. Збийте у кувалі яйця, додайте молоко, соди, — трохи збийте та змішайте з бананами й основною масою. Утворену суміш вилийте на гарячу сковороду, збийте ложкою та поставте у духовку на 20–25 хвилин, не забувши перевернути.

З життя зірок

На знімку: Елізабет Тейлор та її найбільше кохання Майк Тодд, що загинув у авіакатастрофі 1958 року. Це була єдина людина, з якою вони були на рівних.

Фото з журналу «Нешл Інсайпер».

Приватні «вуха» цікавляться політикою

ПРИВАТНЕ детективне бюро «Сіла, проти якого поліція безпечно Естонії порушила кримінальну справу, підслуховувало телефонні розмови провідних естонських політиків.

Під час обшуку в бюро агентства було знайдено записи телефонних розмов прем'єр-міністра Естонії Тий-

та Вахї, міністра внутрішніх справ Едгара Савісаара та інших політиків. Про те, що в бюро було таємно зроблено

записи розмов політиків, повідомив голова парламентської комісії з контролю за діяльністю поліції безпеки Вахур Главе. Проте він не міг сказати, за чим розпорядженням приватне детективне бюро записувало розмови естонських політиків.

Ув'язнені, об'єднуйтесь!

ЯК ПОВІДОМИЛО агентство «Подія-Інтрида», у Тбілісі відбулася прес-конференція членів Співдружності ув'язнених.

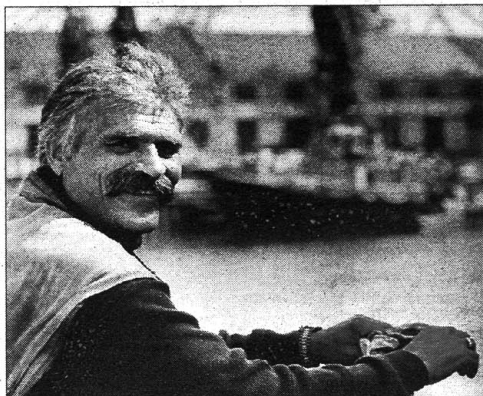
Зазначалося, що ця організація стала членом Міжнародної організації ув'язнених під егідою ООН, котра має свої пред-

ставництва більш як у 100 країнах. Промовці говорили про нестерпні умови в грузинських в'язницях, про часті захворювання ув'язне-

них, зокрема на туберкульоз і венеричні хвороби.

Мета організації — допомогти ув'язненим у галузі захисту прав людини, в поліпшенні умов утримання у в'язницях і колоніях. Таку роботу товариство здійснюватиме спільно з міжнародною організацією з реформи в'язниць.

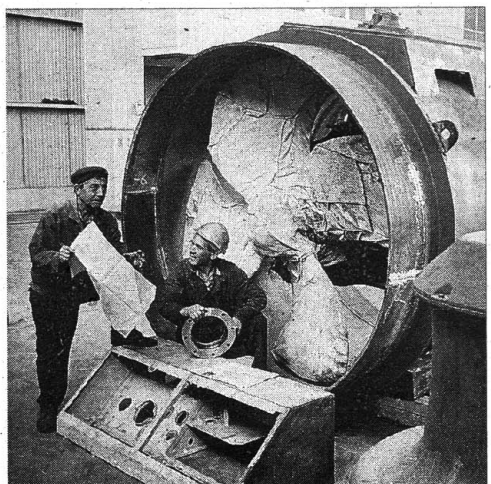

Кораблі й люди

У музеї Чорноморського суднобудівного заводу можна годинами стояти біля моделей кораблів, споруджених на його верфях. Не буде перебільшенням, коли скажу, що це — історія українського суднобудування.

Історія, якою можна пишатися. В кожне із суден корабелі вкладали не тільки свою професійну майстерність, а й душу. Недарма судна, що зійшли зі стапелів Чорноморського суднобудівного заводу, вважають найнадійнішими в світі.

Саме ця обставина стала вирішальною для грецької фірми, яка підписала з заводом контракт на будівництво серії танкерів.

Корабелі Миколаєва, незважаючи на всі труднощі з поставками комплектувальних деталей, обладнання, за чітким графіком виконують усі операції. Один із танкерів «Kriti amethyst» уже добувають біля заводського причалу і до кінця року передадуть грекам, а його місце займе наступне судно, що стоїть ще на стапелі.

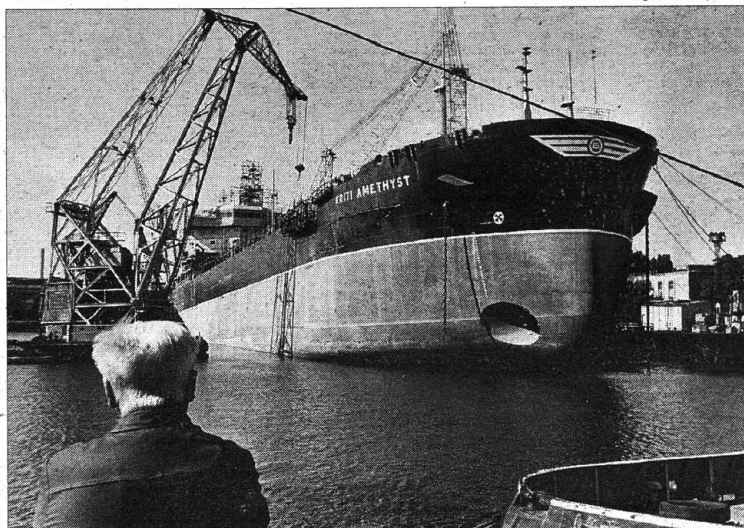
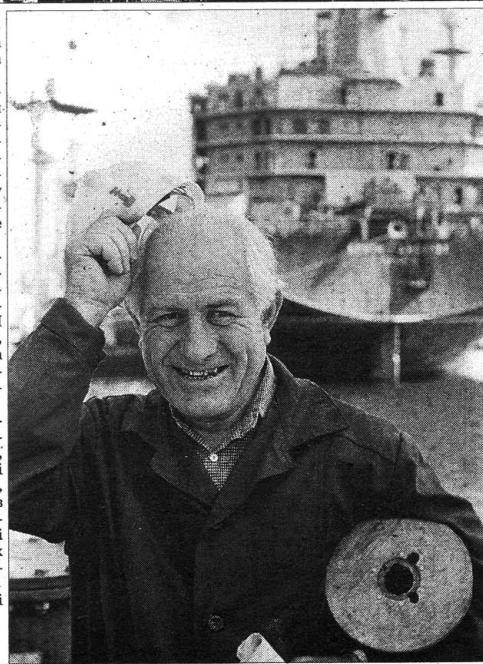
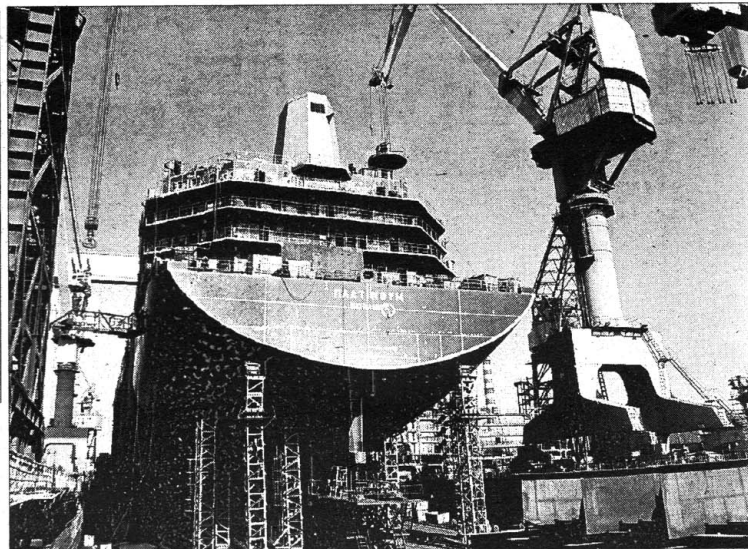
Ці замовлення, за словами генерального директора підприємства І. Овдієнка, дали змогу Чорноморському суднобудівному заводу вижити в період конверсії. І люди, які працюють на заводі, переконані, що не страйками та ультиматумами вони можуть добитися поліпшення життя, а лише працею.

А працювати корабелі Миколаєва можуть. Це може підтвердити ветеран праці Юхим Баткін, який працює на заводі 38 років, і судовий маляр серб Бошко Спаїч, який приїхав до Миколаєва з Югославії, і Леонід Мар'яновський з Миколою Фомінін, які монтують один із найскладніших вузлів танкера — підрулювальний пристрій.

Такі люди вкладають у кораблі душу.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Фото Олександра КРЕМКА.

Юрій ЖДАНОВ: «Світлана Аллілуєва-мати моєї дочки»

ПРОПОНУЮЧИ читачам інтерв'ю з сином відомого діяча радянської історії, соратника Йосипа Сталіна Андрія Жданова Юрієм Ждановим, можна, на мій погляд, мати лише одну мету — доповнити відомі факти. Наш час епоха не лише складних перемін, а й глибокого аналізу історії та сучасності. І нова інформація, й особливо об'єктивна, про, здавалося б, досить відомі події і діячів допомагає наблизитися до істини.

Енциклопедична довідка

Жданов Юрій Андрійович (народився 1919 року), хімік-органік. Член-кореспондент Російської Академії наук, професор. Голова Північно-Кавказького наукового центру вищої школи, з 1970 року. З 1957 по 1987 рр. — ректор Ростовського державного університету. Основні праці в галузі хімії, філософії, природознавства.

— Юрію Андрійовичу, як колишній студент керівного вами університету хочу додати, що ви — автор цікавих новел, байок, піаніст-аматор. У наш важкий час не сидите склавши руки, берете активну участь у житті міста, що стало рідним. Нещодавно вийшов у світ редактований вами новий журнал «Научная мысль Кавказа», який опублікував, зокрема, нові документи про життя і творчість Михайла Шолохова. Тут оприлюднено Заяву ректорів вузів Північно-Кавказького регіону і Нижнього Поволжя «Про події на Північному Кавказі», де засуджено насильницькі методи у розв'язанні чеченської кризи.

— Так, усе правильно. Можу лише уточнити, що я отримав освіту в Московському університеті. Крім Російської Академії наук мене обрало ще в сім інших академії. Одна з них — Академія гуманітарних наук. Річ у тому, що я займаюся і проблемами історії та теорії культури. До речі, першу таку кафедру в колишньому Союзі було відкрито саме в Ростовському університеті. Займаюся і проблемами екології. Створили математичну модель екології Азовського моря, що стосується й України. Ми широко співробітничали з науковцями України, зокрема з Донецьким науковим центром. І нині ці зв'язки не перериваються.

— У нашій розмові ми не можемо обійти тему вашої родини, особливо не можемо не згадати вашого батька. Адже Андрій Олександрович Жданов свого часу визначав ідеологічне обличчя СРСР, був одним з попередників Михайла Суслова.

— Гадаю, ваше порівняння неадекватне. Йдеться про різні періоди історії, різних діячів. Що ж до мого батька... По-перше, син батькові не судя. Це тільки в нас, на жаль, люди, котрі втратили моральні принципи, засуджують батьків. Це неприпустимо. Ніде в світі цього немає.

Ви скажете про діяльність мого батька в останній період його життя. Років зо три він і справді займався питаннями ідеології. А чим займався до цього? Чомуся про це не говорять нині. А на його плечі лягла важка робота в Нижньому Новгороді — це переловом будівництво автовазів, який діє й досі. А він там займався всім: питаннями і культури, і промисловості, і сільського господарства. А Ленінград? За його участю розвивалося це місто на Неві, Балтійський військовий флот. А оборона Ленінграда? І, головне, — блокада! Найжакливіше. 900 днів! Чому батько помер у 52 роки? Він переніс в обложеному Ленінграді два інфаркти.

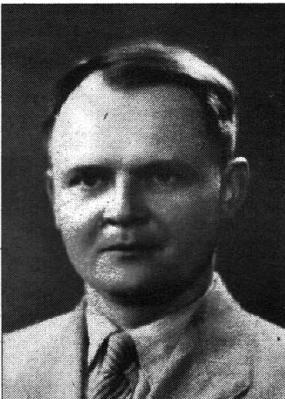
— Сучасні публікації про те, що в блокуванні Ленінграді керівництво

міста жило, — брехня? — Не просто брехня. У нас нині багато, особливо в засобах масової інформації, людей, які знаходять радість у тому, щоб якомога більше перекрутити минуле. Так, це був трагічний час. Було зроблено багато помилок. Я ось що скажу: жодних розкопів у блокуванні Ленінграда не було. Батько взагалі жив дуже скромно. І, відверто кажучи, нам нічого не залишило.

Крім своїх старих костюмів. Ні дач, ні автомашин! Це люди мають знати. Я влячний своєму батькові багато за що. За те, що він прихотив мене до хорошої загальношкільської думки. У його бібліотеці я читав і Вольтера, і Дідро, і Гельвеція, і Гегеля. Це по-перше. По-друге, це була людина, в якій не було особистого інтересу. У нього був лише інтерес суспільства, лише інтерес народу. І, причому, народу в широкому розумінні, не лише російського. Нині багато хто просто не знає, що батько навчався у Тбілісі. З Грузії він привіз любов до Кавказу, легенди й пісні Грузії. І Шота Руставелі в нашому домі був у перекладі Бальмонта, Заболоцького і грузинських перекладачів. Він дуже любив культуру Сходу, культуру Грузії, з якою зіткнувся. Не слід забувати і про його українське коріння. Він народився в Маріуполі. Це не могло не позначитися на його світогляді. Через батька я перейняв глибоку повагу до України, до її культури. Українські пісні завжди лунали в нас удома. Я й тепер можу грати й співати українські пісні, коли хочете. До того ж вашою рідною мовою.

— Невже заговорите українською мовою? — Так. «У Києві на риночку», «Реве та стогне Дніпр широкий», «Гуде вітер вельми в полі» — ці й багато інших пісень збереглися в мій пам'яті. Від кого? Від батька! Моє ставлення, мій погляд до української культури — від нього.

У нього були воїнству різнобічні захоплення. Взіммо культуру Франції. Батько говорив французькою. За своїм характером він був природолюбцем, і це мені передалося. Адже спочатку батько вчився в Петровсько-Разумовській академії, що нині Тимирязівська. Його приваблювало не сільське господарство, а метеорологія і кліматологія. Він хотів стати вченим у цій галузі. Проте перша світова війна стала на заваді — його

призвали до армії і направили вчитися до Тбілісі.

— Ваш батько народився в Україні, але ж рід Жданових російський?

— Так. Мій дід по лінії батька був магістром богослов'я Московської духовної академії. Проте з внутрішніх мотивів він ще до революції порвав з академією, зі своїм середовищем і опинився в Маріуполі — його туди депортували — вже інспектором народних училищ. А його дружина, моя бабуся, — уроджена Горська, з високих духовних родин Росії, членів святейшого Синоду. Вона була блискучою піаністкою. Я чув, як вона грала Ліста, Шопена, Гріга... Мій батько цей талант успадкував від неї. І я певною мірою перейняв його в батька. Одне слово, Жданови з інтелектуальної верхівки Росії, проте разом з тим і різноманітні. Ось як усе це непросте.

— Юрію Андрійовичу, ви мали змогу спілкуватися з багатьма членами радянського уряду, людьми з оточення Сталіна, спостерігати їх у побуті. Як могли співіснувати в керівництві величезної країни і такі інтелігенти, як ваш батько, і такі малокультурні діячі, як Бухарин чи Ворошилов?

— Я гадаю, що це велике і складне питання. Верхівка завжди еволюційна. Вона різна за різних епох. Верхівку не можна узагальнювати. Істину конкретна, сказав Гегель, і це абсолютно правильно. Абстрактної істини немає. Верхівка відповідає певному суспільству і часові. Що ж стосується батька, то він був носій і виразник поглядів революційно-різноманітної демократичної інтелігенції Росії. Звідси його смаки і в ідеології.

— Ви маєте на увазі епізод з радянської історії, пов'язаний з Анною Ахматовою та Михайлом Зощенком?

— Саме так. Адже всі говорять лише про загальновідоме. А до чого закликав повернутися батько? До традицій російської класики! І все. До витоків!

— Я, можливо, здивую і вас, Юрію Андрійовичу, і наших читачів, але в частині, що стосувалася Зощенка, гадаю, тодішня постановка мала сенс. Чому? Коли читавши сьогодні і в російських, і в українських виданнях банальні оповідання, гумор, розрахований на примітивного читача, відразу пригадуєш саме зощенківську письменницьку манеру.

— За всіх часів потрібно боротися з поверховим підходом до будь-яких питань. Іноді теперішні журналісти відмовляються від інтерв'ю лише тому, що в ньому не буде скандальних епізодів!

— У цьому ми з вами одностайні. Треба писати правду.

— Якщо продовжувати розповідь про нашу родину, то не можна не подивуватися з того, скільки написано про мою колишню дружину Світлану Аллілуєву. Чоловік не повинен ображати своїми оцінками жінку. Навіть коли в її житті щось не складалося чи навіть коли вона помилялася. Це неестично, аморально. Я читав Світланіні твори. Коли вона приїжджала в Союз, ми зустрічалися. Є й листування наше, її листи. Ми й тепер підтримуємо певний зв'язок з Лондоном. Вона жива людина, нещаслива, у чомусь помилялася. Та треба ж бути людиною! Вона — мати моєї дочки. Як же я можу сказати про неї різке слово? Ніколи я цього не зроблю.

— Скільки у вас дітей?

— Двоє. Від шлюбу з Аллілуєвою моя Катерина. Вона живе на Камчатці. Кандидат фізичних наук. Закінчила Московський університет. Захоплюється вулканологією. Народила мені онуку Аноту. Живе навіть не в Петропавловську, а в Ключах.

Мій син працює в Москві. Кандидат біологічних наук. В Ростові я живу з дружиною. Сказати, що живемо тихо і спокійно, не можу. Тепер у всіх багато турбот. Інтерес знаходжу в своїй праці. Багато учнів переросли мене. Приміром, академік Володимир Мінкін — член Лондонського королівського наукового товариства, має багато закордонних нагород. Пишаюся цим.

— Юрію Андрійовичу, вам доля дала змогу багато чого побачити в радянській історії на власні очі, дізнатися про таємні брудниці, що стали рушієм тих чи тих подій. Ваш погляд на наш час.

— У мене є робота «XX сторіччя». Вона зараз уже застаріла, її слід переписати, врахувавши нові події. Якщо коротко відповісти на ваше запитання, то зараз настав час аналізу! Всіх, кого можна було, ми облякали, кого можна було похвалити, ми похвалили. Замислімося! Адже ми живемо в надзвичайно важкий час. Нереконаний, що людство у глибокій кризі. Немає ніякого благополучного Заходу! Ніколи ще людство не стояло на межі самознищення. Про це попереджали і Ейнштейн, і Фромм... Та реакція в світі на цю небезпеку немає ніякої. Досить війн, давайте співпрацювати!

— Якщо зачепити українсько-російські відносини...

— Потрібне співробітництво! Тоді буде і незалежна Україна, і незалежна Росія. Немає нічого в світі вищої за людське спілкування. Не снікерами, не автомобілями, не дачами багаті ми, а дружбою і любов'ю до людини.

— То хто вносить дистармонію в міждержавні відносини?

— Еліта! Людство уже пережило 15 тисяч війн. Чи не досить? Є ж традиції Гете, Ейнштейна, Вернадського, Фромма, Гумбольдта, Шевченка! «І мене в сім'ї великий, в сім'ї волоньї, новій...» Це традиція миру і спілкування. Виявляти насильство означає безсилля. Не потрібно ніяких економічних уладок. Треба домовлятися, бо пропадемо всі. Приклад — Югославія.

І я хочу глибокощопанованому мною українському народові з його чудовими традиціями, з його багатим духовним світом, з його культурою побажати внутрішнього спокою, того, що робить людину людиною, — творчості. От зараз спалахують іскри недобророзумності між російським і українським народами. А нам потрібні доброта і щедрість. Нехай будуть адміністративні кордони і хай не буде кордонів духовних.

— Дякую вам за інтерв'ю. Віталій АБЛЦОВ.

Сергій ОПРИЩЕНКО, журналіст

ЧИ ВМІЮТЬ НА ЗАХОДІ ЛІЧИТИ ГРОШІ?

або Про деякі аспекти допомоги Україні

ЧИ ВМІЮТЬ на Заході лічити гроші? Дивне запитання, скажете ви, — звичайно, уміють. Однак чому тоді вкладають гроші в Україну в рамках так званої технічної допомоги — гроші, які вже не повернуться? І чи завжди вкладають їх вдома?

Країна № 1

За масштабами допомоги Україні (разом з гуманітарною) Німеччині підліком можна поставити на перше місце. Радник посольства ФРН в Україні, керівник координаційного бюро з питань надання консультативної допомоги у сфері економіки пан Клаус Броммер повідомив, що за ці роки Німеччина витратила на це 3 мільярди німецьких марок.

Серед головних він назвав уже завершений проект спорудження на фінансові кошти Німеччини житлових комплексів для військовослужбовців Західної групи військ, які повернулися в Україну. Загалом у чотирьох містечках, розташованих у Кривому Розі, Старокостянтиніві, Новоград-Волинському та Києві, було споруджено 5170 квартир. Якість будівель і оснащення відповідає світовим стандартам і значно перевищує норми, прийняті в Україні. Фінансування цього будівництва обійшлося німецькій стороні у 755 мільйонів марок.

Іншим проектом, на який звернув увагу пан Клаус Броммер, є сприяння створенню трьох центрів перекваліфікації для колишніх українських офіцерів та членів їхніх сімей (загальна сума — 23 мільйони німецьких марок). У цих центрах навчають цивільних комерційних та технічних професій, наприклад, автомеханіка, менеджера-будівельника, менеджера харчового закладу, менеджера промислового підприємства, підприємця малого бізнесу тощо. Ці навчальні центри оснащені найсучаснішою технікою. Вже відкрито центр у Хоролі, незабаром вони також з'являться у Києві та Кривому Розі.

Третя група різноманітних проектів технічної допомоги Німеччини Україні — це широке коло проблем, у яких радники з ФРН допомагають нашим спеціалістам. Працює навіть постійна група радників, що діє на великій високому державному рівні. Ці німецькі спеціалісти представляють дослідницький центр «Дойче банк», Східноєвропейський інститут з Мюнхена та Німецький інститут економічних досліджень з Берліна. Це непогана комбінація з теоретиків і практиків. Група, що почала працювати менш як рік тому, вже надала велику кількість корисних порад українській адміністрації. Відомо, зокрема, що Німеччина має великий досвід боротьби з інфляцією.

Україна — дуже молода незалежна держава, що не має такого досвіду. Де ж вона могла б навчитися, як діяти? — запитав пан Клаус Броммер. — Як мені відомо, вашій адміністрації подобається, як ми працюємо. Він показав мені величезний перелік питань, які цікавлять нашу адміністрацію. Німецькі спеціалісти ретельно вивчають кожне з них і дають письмові поради. А разом під контролем пана Броммера — більш як сто різноманітних проектів. Шороку лише на технічну допомогу Україні Німеччина надає тридцять мільйонів марок. Звичайно, ці гроші впріш-решт отримують німецькі експерти, а ми — надзвичайно цінні ноу-хау. Ці поради найрізноманітніші: як Україні стати членом ГАТТ; як проводити антимонопольну політику; як налагодити статистику; як правильно провади-

житло. Нещодавно у Хмельницькому побував міністр оборони України Валерій Шмаров. Він був задоволений якістю і темпами будівельних робіт. До речі, на пропозицію Міноборони України кошторис будівництва житла для колишніх ракетників американська сторона збільшила на 20 млн. доларів.

На чотири мільйони збільшено і фонди, призначені для працевлаштування учених та інженерів, що займалися зброєю масового знищення та ракетними системами. Їхні таланти буде спрямовано на мирну працю у таких сферах, як фундаментальні дослідження, розвиток технологій, охорона природного середовища, виробництво енергії та ядерна безпека.

А от USAID, Агенція США міжнародного розвитку, сприяє перебуванню української економіки. Її цілі досить великі: рух від тоталітарного до демократичного управління, перехід від адміністративно-командної економіки до вільного ринку, розвиток юридичної системи, що мала б потрібний соціальний договір, рух від закритого суспільства, де знання є тайною, до суспільства відкритого, з вільним обігом інформації, конверсії економіки, що була головною орієнтована на військову продукцію, до економіки, що насамперед задовольняє потреби громадян.

Спеціальний експерт допомагає у сфері управління. На думку пана Броммера, адміністрація, що чітко працює, була б надзвичайно важливою для України. Добре організовану управлінську діяльність на Заході включно називають 'п'ятим виробничим чинником. Для того, щоб осилити цю мету, нам доведеться перевищити ціле покоління. До речі, така ситуація склалась і в Німеччині по другій світовій війні.

Допомога з Америки

А головна мета технічної допомоги — сприяти зменшенню відставання усіх 'п'яти виробничих чинників. Крім центральних установ, німці приділяють велику увагу двом регіонам України — індустріальному Запоріжжю та агропромисловій Полтавщині. Здається, що і в Запоріжжі, і на Полтавщині відпрацьовують своєрідні модельні форми, на прикладі яких можна буде перебудовувати діяльність підприємств чи організацій у інших регіонах.

Зрозуміло, що ні американці, ні англичани, ні французи ці німці — або ж усі європейські спільнота не зможуть замінити себе перебудувати державу. Вони можуть лише спробувати допомогти нам у цьому. Проте мого б цього й не робити. За словами пана Клауса Броммера, Німеччина допомагає Україні тому, що вбачає в ній в майбутньому цінного партнера.

житло. Нещодавно у Хмельницькому побував міністр оборони України Валерій Шмаров. Він був задоволений якістю і темпами будівельних робіт. До речі, на пропозицію Міноборони України кошторис будівництва житла для колишніх ракетників американська сторона збільшила на 20 млн. доларів.

На чотири мільйони збільшено і фонди, призначені для працевлаштування учених та інженерів, що займалися зброєю масового знищення та ракетними системами. Їхні таланти буде спрямовано на мирну працю у таких сферах, як фундаментальні дослідження, розвиток технологій, охорона природного середовища, виробництво енергії та ядерна безпека.

А от USAID, Агенція США міжнародного розвитку, сприяє перебуванню української економіки. Її цілі досить великі: рух від тоталітарного до демократичного управління, перехід від адміністративно-командної економіки до вільного ринку, розвиток юридичної системи, що мала б потрібний соціальний договір, рух від закритого суспільства, де знання є тайною, до суспільства відкритого, з вільним обігом інформації, конверсії економіки, що була головною орієнтована на військову продукцію, до економіки, що насамперед задовольняє потреби громадян.

Канадські пріоритети

Канада надала близько 140 млн. доларів Україні технічної та гуманітарної допомоги, багатосторонніх та регіональних ініціатив, підтримки платіжного балансу та комерційних кредитів.

Канадську програму технічної допомоги Україні було започатковано в липні 1991 року. Її проводить бюро допомоги Центральній та Східній Європі, департамент закордонних справ та міжнародної торгівлі. Програма має три пріоритети: підтримка переходу до ринкової економіки, сприяння демократичному розвитку та збільшення канадських торговельних і інвестиційних зв'язків з Україною. До цього часу програмою канадської підтримки вже надано 66 млн. доларів на здійснення близько 80 проектів. Програма канадської технічної допомоги зосереджує діяльність у 'п'яти секторах. Це демократичний розвиток і методи управління, розвиток приватного сектора, охорона здоров'я, сільське господарство і довколишнє середовище. Значний наголос робиться на налагодженні прямих зв'язків між канадськими приватними особами і компаніями та їхніми українськими партнерами для того, щоб успішніше: канадська допомога має прямий практичний вплив на місцевому рівні.

Є об'ємний документ, який називається «Стратегічні напрями канадської технічної допомоги Україні у 1995—1997 роках». Сільське господарство, медицина, переробка промисловості, охорона довколишнього середовища, підготовка спеціалістів — все це вражає. У цьому документі я знайшов програму очищення Дніпра (кошторис становить 5 млн.!).

На жаль, ніхто в посольстві Канади не знайшов часу, щоб прокоментувати цю статтю технічної допомоги Україні. А питання в мене були серйозні. І не тільки приємні. Відомо

кілька досить гучних скандалів на Заході, коли за рахунок виділеної урядом допомоги збагачувалися приватні компанії. Не збираюся нікого ні в чому звинувачувати, але одну історію мушу розповісти.

Під непримітною квінською адресою (Червоноармійська, 98) розміщено аж три канадські установи: юридична фірма «Смитлайонз», канадсько-українська торговельна палата та канадсько-український інвестиційний фонд. Цікаво, що всі ці три інституції очолює одна й та сама людина. Знайомий дипломат розповідає, що в Канаді таке «сумісництво» не дуже вітають. І все ж дивно, що ці установи збиралися під одним дахом?

Фірма «Смитлайонз» спочатку працювала в Україні над проектами іноземних інвестицій. Але цікаво, що нині її представники в Україні більше цікавляться урядовими грошима Канади. Для цього, любий, і створено «допоміжні» структури. Хочу пояснити, що в Канаді торговельна палата — це зовсім не урядова інституція, як це є в Україні. Таку палату в Канаді може створити група приватних підприємств, зацікавлених у торгівлі з тією чи тією країною. І надалі вони можуть просити громадські гроші для розвитку цієї роботи. Гроші, як правило, надають, але за умови, що їх не використовуватимуть на приватні потреби.

Один з канадських журналістів розповідає, що палата себе мало чим проявила у практичній роботі, більше — в дуже специфічних сферах: обідах при товаристві, розкішних готелях по усьому світі та авіаперельотах.

Третье, до чого вдалися представники «Смитлайонз», було створення канадсько-українського інвестиційного фонду. Фонд створено. І це найлегша частина справи: для цього потрібні лише 550 доларів і документи, підписані у відповідному міністерстві. Порівняно простою справою є і пошук проектів, у які можна втратити канадські гроші. Тож цікаво, чи знайдено хоча б одного інвестора, який не пообіцяє, а вже дав гроші? І чи ці гроші вже працюють у якомусь із проектів в Україні?

Відомо й те, що, проігнорувавши створення інвестиційного фонду, «Смитлайонз» просила від канадського уряду десь під мільйон доларів. Гроші напевно мали піти на утримання брокерів, котрі шукали б інвесторів, та для юристів, які належно оформлювали б документи. Чи ж не працівники «Смитлайонз» є тими самими юристами? А ще варто було б зрозуміти, хто ж ото платити за оренду офісу, авіаквитки, готелі тощо — «Смитлайонз» (приватна фірма), торговельна палата (громадські гроші), інвестиційний фонд (громадські гроші і, в ідеалі, інвестори), коли всі ці установи уособлює одна й та сама персона. Можє, і на ці допомози України хтось щось заробляє?

УКРАЇНСКО-АМЕРИКАНСКОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ПРЕДЛАГАЕТ:

Страна	Кол-во дней	Цена	Дополнительная информация	Питание
1. ОАЭ	6, 8, 15	от \$350	Шоп-тур, отаки	полупансион
2. Куба	16	от \$1100	Отдых, лечение	полупансион
3. Гватемала (Индия)	15	от \$1350	Отдых, оздоровление	4-х разовое
4. Египет	8, 15	от \$530	шоп-туры	полупансион

Детям до 12 лет и постоянным клиентам значительные скидки.

Украина, Киев, бульвар Лесів України, 26
тел.: (044) 295-91-70

«Роздуми» академіка Ліхачова як дзеркало демократії

3 приводу двох публікацій в «Аргументах и фактах»

УРОСПІ на носі — вибори. Мабуть, саме цим можна пояснити сплеск шовінізму й імперських зазіхань. Втім, ці якості ніколи й не відходили на другий план, вони завжди у бойовій готовності. Але є межа всьому, навіть неправді. І коли та неправда стає аж надто безпардонною, доводитись її розвінчувати.

«О пропломі в будупом Росії» подарував читачам жовтневого 11-го числа «Аргументов и фактов» свої «размышления» академік Дмитро Ліхачов. Що ж проік відомий муж? Запевничи, що демократія — то російський шлях, пан Дмитро казали: «Представте себе, князь в Києвском княжестве как начинал свой день? Он с восходом солнца собирал бояр-думующих. И он с ними репал дневные дела». Ще один історичний перл: «...нелзя обвинять Россию в какой-то отсталости. Ведь все-таки Анна Ярославна (дочь Ярослава Мудрого, жена французского короля Генриха I) была грамотной. Среди женщин во Франции это было редкостью. И она управляла Францией за своего малолетнего сына Филиппа I».

Опе академіки! Сучасні правителі Росії потягли собі все: приміщення за кордоном, флоту, все рухоме і нерухоме, що тільки могли (по-братерськи поділялися), а пан академік вже й історію нашу дуптять. Не лише Росії (вона стала так іменуватися лише з часів Петра І), не лише Московської держави, не лише Московського князівства, а самої Москви ще не було, а київські князі і їхні дочки вже, з'ясується, були росіянами. Цій безграмотності можна було б велими дивуватися коли б ми не знали, що маємо справу з російським-таки академіком історії.

Київ ХХІ століть був не просто князівством, а центром могутньої імперії, володарі якої одружувалися на візантійських, угорських, англійських, польських принцесах і своїх дочок оддавали заміж за всієї Європи. Садика імперія розповсюджувала свій вплив на північ, садика намісників у Новгороді і завоювала племена, що мешкали на території Поволжя і пізнішої Московщини. Ці племена платили данину Києву і стали зватися руськими. З трьох простих причини, що жителі Київської Русі звали себе русичами, русинами. А данинки їхні на запитання «Чи ви?», відповідали — «Руські». Так з'явився той феномен, що всі нації в світі називають себе іменами — українці, французи, шведи, австрійці тощо, а жителі Росії має прикметник — руський.

Раджу академікам старанно почитати праці видатних російських істориків Соловйова і Ключевського. Зокрема, працю останнього «Этнографические следствия русской колонизации верхнего Поволжья». Є там і про утворення великоруського племені, і про зустріч Русі і Чуді, і про те, що «мы (русскі) говорим вопреки правилам древней русской фонетики». І що «эта древняя фонетика сохранилась отчасти в наречии малороссов» і «не сумею так точно выговорить соединенных с этими согласными мягких гласных, как выговаривает малоросс: отъя, горобья». Багато цікавого зафіксував цей історик, хоча й дивився на саму історію теж очима «великоросса».

у Київській Русі, яка пізніше стала зватися Україною, освіченіші була в пошані. З 3-дуже давніх часів. А у XVI—XVII століттях елементарна писемність стала масовим явищем. Серед козацтва городового й запорізького, серед купецтва, духовництва — тисячі високоосвічених людей. А як воно було у північного сусіда? Читаємо у видатного російського історика Сооловйова: «Как рано относительно образования молодые люди в старину вступали в жизнь на службу, видно из того, что сын одного из самых образованных тогдашних вельмож, князя Василья Васильевича Голицына, Алексей, уже ездил в походы за государем (XVII ст. — С. П.), подавал челобитные о землях, и в то же самое время только начинала складываться писать». Як вам рівень цього царського чиновника? Чистісінький Митрофанушка. Ще у Сооловйова: «Но богаты и тюрьмы не прогнали за порок, против которого слышались сильные воли, которому все предавалось, наказаний не было за вольности». Це твердження про Московську державу XVII століття. Яка напруга! XVI століття до останньої людини винищили справжній набуток російської демократії і освіченості — Новгородське Русь. Зробив це Іван Грозний, якого славлять російські історики.

Прецікава і жадлива деталь. 1579 року Іван Грозний зібрався воювати з Річчю Посполитою за вихід до Балтики. Зібрав військо. Польський король, Стефан Баторій, достатніх сил під рукою ще не мав. І король через агентів вносить у вуха Іванові Грозному дозу про зраду в Новгороді, про бажання міста відпасти до Польщі. Іван повірив і рушив на Новгород. І цілу зиму лютував там. 60 тисяч людей, аж до немовлят, покидали з мосту в ополоння на Волхові.

Через три з половиною століття такий фокус гітлерівські агенти втнули зі Сталіним; підкинули дезу про гра

ду вищих командирів, які навчалися в Німеччині. І Ста-
лін їх винищив.

Або всі тирани однаково тупі, або вони чують тільки те, що хочуть почути, і однаково реагують на будь-яку нагоду напитися крові.

Олександр Пушкін, праце безумовно геніальний і безумовно імперський, певно, кождє знає історію своєї держави, ніж наш сучасник Ліхачов, про її повзу на історичній арені він написав «Россія молодая вставала с снієм Петра». Тобто до «генія Петра» Росії не було. Щоправда, те вставання було таке варварське, що тодішня Росія втратила за царювання Петра п'яту частину свого населення. І в згаданих «размышлениях» академік Ліхачов слідом за Пушкіним називає Петра «совершенно геніальным человеком». Дивні все-таки демократи ці російські історики. Найкорисніші, найважливіші діари в них Іван Грозний та Петро І. Обидва – синовивці. Що може бути страшніше? Невже це просто збіг обставин? Петро так багато працював. А у вілну частинуку що робив? Правильно, пиячив. Збивав «всепьянейший собор». Коли ж було сина виховувати? Залишилося вбити. Немає сина – немає проблеми. Ще один збіг – Грозний теж був покляни і передоджав у схиму, коли пиячив разом зі своїми опричниками. То парі вони чия вироки навіть з точки зору моралі їхнього часу?

У цьому ж числі «Аргументи і факти» виступає ще один дрібнішого автора, Олександр Кондрашов, в кореспонденції «Як живеся за кордоном?» стверджують: «Поразному живуть люди за російсько-українським кордоном. Не більшістю було: розділено — не значить краще». Не знаю, як вдалося панові Олександру дізнатися про думку більшості. І лише побіжно згадаю минуле — прилучення української культури і свободи в імперії, потім експорт в Україну завоювань дуже великого Жовтня з усіма його «привадами» — голодоморами, репресіями тощо. І з новим «шедевром» влади, коли мало не кожний наступний лідер партії гудів попереднього. Вже тому ця влада була приречена. Але все те згадую побіжно. Натомість особливо нагадую про сучасне: діти неабияк лежачі України непитачі до російської Дому і непитачі до російської крові наших Чеченських Республік. Невже і це не значить краще? Хто осмислив, тому дається веселим запрошення академіка Ліхачова: «Нам нужно 25 миллионов русских, живущих сейчас за рубежом, возвратити домой». Гарматного м'яса забракло, пане академіку?

В Україні — більш як 13 мільйонів росіян. І я, українськ, скажу їм інакше. Колись давно, панове українські росіяни, ваші предки пішли з України-Русі. На північ, на Волгу. Змішалися там з місцевими племенами і стали іменуватися великоросами. І відірвалися від праточних коренів. І за діалектичним законом заперечення заперечення почали й самому праматрі — Київську Русь — заперечувати, вивизуючи Московську державу. І ваше повернення в Україну, почате найбільш помітно з часів Катерини II, то повернення до слів янських джерел, то повернення додому, до своїх. І як політична нація всі ми, громадяни України, є українці. Або росучі. Як кому більше подобається.

Тоді й перелічувати, скількох видатних письменників, богословів, філософів, композиторів, математиків, державних мужів дає Україна Росії. Гоголь, Достоевський, Чехов, Королєно, Стефан Яворський, Феодан Прокіпович, Микола Гнідич, Ілля Рєпін, Ілля Мечников, Володимир Боровиковський, Василь Капніст, Максим Березовський, Володимир Вернадський, Туган-Барановський, Костянтин Ушинський, Тимофій Грановський, Софія Ковалевська, Михайло Остроградський, Микола Лобачевський — ім'я їм леґіон і всіх вважають «великими російськими...»

Утім, що тут дивуватись. Імперія привласнювала собі прапко не лише українців. Апофеозом абсурду були відомі рядки в радянській енциклопедії: «Великий русский художник Левитан родился в бедной еврейской семье».

Настав, з 1991 року настав час нам самим і про свій край, і про себе подбати, щоб не вирішувалася наша доля в Москві чи Петрограді. От апетит у хлопців — мало їм власне Росії, найбільшої країни в світі! Та вгамоніться, дайте лад у своєму домі.

В Росію не імперською, Росією майбутнього ми будемо друзити, з нею ми — брати. А поки що раджу імперському академічному взятися за новітню історію. Ось теми для праці: «Штурм Білого Дому і Чечні як дзеркало сучасної російської демократії», «Московське рішення про будівництво Чорнобильської АЕС під Києвом як вияв братерської турботи про Україну і вибірково правонаступнистю Росії щодо відповідальності за справи СРСР». Одне слово, є що досліджувати. І порівнювати. Наприклад, способи підкорення Чечні Росією Мамаї та і Росією демократичною. Або: стосунки Чехії і Словаччини порівняно із стосунками Росії й України в 90-х роках ХХ століття. Чим не теми для роздумів?

І все ж — будемо сподіватися. Надто багато ми, українці, потрудилися для Росії, щоб байдуже ставитися до того, що в ній відбувається.

Спорт

Олег СУСЛОВ:

**«Головне —
щоб не кидали
каміння в спину»**

БУКВАЛЬНО за один вечір 26-річний воротар «Чорноморця» і національної збірної з футболу Олег Суслов, як кажуть, зрівняв банк і став популярним у всій країні. Адже мільйони наших громадян спостерігали телетрансляцію з Лодзі, де одесити тримали нелегкий бій в поєдинку з місцевим «Відзевом».

— Що переживали, коли поляки били останній пенальті в першій серії і тоді, коли самі виконували одинадцятиметровий? — запитав Олега під час нашої розмови в номері люблянського готелю «Ліпія».

— Стільки «корячилися» протягом основного та додаткового часу, що прикро було б посту- питися. Скажу відверто: навіть і думати не хотів, що пропущу ці м'яч. Постарався втримати нерви і не рипатися, не стрибати раніше часу. Побачив, що поляк неодмінно проб'є у правий від мене кут. Там і сталося. Саме у тій точці й зловив м'яча. А коли сам бив, то не вистачило витримки у мого польського коле- ги Возняка. Він ще до свистка сплунув віки. Мені залишилося тільки не промазати. Провбив «шічко».

—Олеже, розкажіть, будь ласка, докладніше про себе: звідки ви родом, коли почали грати в футбол?

— Народився на Луганщині, в Стаханові. До футбольної секції місцевого клубу «Шахтар» подався сам, без супроводжуючих. Було мені десять років, і футбол любив над усім.

—І вболівали, мабуть, за «Зорю» чи, на гірший випадок, за донецький «Шахтар»?

— Зовсім ні. Звичайно, названі вами команди були мені не байдужі. Але в дитинстві мав прихильність тільки до київського «Динамо» — нашої національної гордості. Я не був оригінальним, бо практично вся Україна віддавала симпатії цьому клубові з європейським авторитетом.

—А як ваші батьки реагували на захоплення сина футболом?

— Спершу були не в захваті. Але поступово крига розтанула. До річч, і мій молодший на десять років брат Кирило пішов воротарським шляхом. Він, як і я колись, навчається у Луганському спортінтернаті. Його закликають до юнацької збірної України.

—І хто ж був вашим наставником у ті часи?

— У ДЮСШ мав двох тренерів, двох Олександрів — Белих та Новикова. А в спортінтернаті навчався у відомого в минулому майстра Владислава Продання. У ворота став одразу, бо це амплуа мені подобалося найбільше. Окрім бажання мав ще й певні якості, завдяки яким мені довірили місце у воротах, де стою і досі.

—Мабуть, подавали неабиякі надії, що опинилися в «Зорі»?

—Мабуть. Туди мене запросив відомий тренер Вадим Добіжа. Разом із «Зорею» потрапив до першої ліги. Тоді грали по черзі з вихованцем київського «Динамо» Антоном Броварником.

(Закінчення на 16-й стор.).

Інформація о першому випуску акцій

ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА

«Мариупольский универмаг «Украина»

Характеристика эмитента

Полное фирменное наименование: открытое акционерное общество «Мариупольский универмаг «Украина».

Местонахождение: 341000, Мариуполь, пр. Ленина, 69.

Учредители: члены организации арендаторов предприятия «Универмаг «Украина» (Мариуполь) в количестве 534 человека.

Акционерное общество создается на неопределенный срок.

Решение о создании общества принято членами организации арендаторов арендного предприятия «Универмаг «Украина» в соответствии с учредительным договором о совместной деятельности по созданию открытого акционерного общества «Мариупольский универмаг «Украина» от 2 мая 1995 года.

Цель и предмет деятельности

Целью создания общества является осуществление соответствующей уставу деятельности, направленной на повышение до-

ходов акционеров общества, получение прибыли за счет наиболее рационального использования принадлежащего обществу имущества и средств акционеров.

Предметом деятельности общества являются:

торговля промышленными и продовольственными товарами широкого ассортимента;

завоз, хранение, закладка, переработка и реализация сельскохозяйственной продукции;

производство и реализация товаров народного потребления, продукция общественного питания;

другие виды деятельности, предусмотренные уставом общества в соответствии с действующим законодательством.

Среднесписочное количество работающих: 534 человека.

Сведения об эмитенте

Открытое акционерное общество «Мариупольский универмаг «Украина» зарегис-

трировано распоряжением Мариупольского горисполкома от 16.08.95 г. № 687 р.

Профессиональные сведения о руководителе:

Быканова Валентина Константиновна — образование высшее торговое, стаж работы в торговле — 30 лет, из них руководителем универмага — 9 лет.

Профессиональные сведения о главном бухгалтере:

Рыгачанова Татьяна Арестовна — образование высшее, общий стаж работы по профессии бухгалтер — 16 лет, стаж работы в должности главного бухгалтера — 1,5 года.

Данные об эмиссии ценных бумаг

Решение о выпуске акций принято 2.06.95 г. протокол № 19.

Цель использования финансовых ресурсов, привлеченных от эмиссии — обеспечение хозяйственной деятельности эмитента, получение прибыли предприятия и доходов акционеров.

Общество выпускает простые именные акции серии А, номера от 00001 по 28000.

Номинальная стоимость акции — 5 млн. руб.

Общее количество акций — 28000 штук.

Общая сумма эмиссии — 140 миллиардов руб.

Порядок размещения акций

Акции в количестве 26858 штук распределяются между учредителями в соответствии с долей вложенных ими средств.

Акции в количестве 1142 штук будут предложены для свободной продажи за денежные средства физических и юридических лиц.

Сроки размещения акций среди учредителей: с момента регистрации информации о выпуске акций до начала открытой подписки на акции.

Сроки открытой подписки на акции: с 6 ноября 1995 года по 6 декабря 1995 г.

Действия эмитента при превышении или недостижении подписки

При превышении подписки лишняя подписка отклоняется учредителями, а внесенные суммы возвращаются подписчикам с

конца списка в течение 30 дней после окончания подписки.

Место проведения предоплаты: Мариуполь, расчетный счет № 489244 в Укрспецбанке Мариуполь, МФО 334185.

Предшествующих эмиссий ценных бумаг не было.

Привилегированные акции не предусмотрены.

Эмитент услугами торговца ценными бумагами не пользуется.

Сведения для акционеров

Учредительное собрание планируется провести 18 января 1996 года.

Выплата дивидендов акционерам будет производиться один раз в год, не позднее, чем через три месяца после принятия общим собранием акционеров решения о выплате дивидендов по результатам хозяйственной деятельности эмитента за счет прибыли общества.

Конкретный размер части прибыли, направляемой на выплату дивидендов, а также размер дивидендов на каждую акцию назначается общим собранием общества.

Выплата дивидендов будет производиться по адресу: 341000, Мариуполь, пр. Ленина, 69, тел. (0629) 33-25-14.

Факторы риска деятельности общества

Основным фактором риска для общества является возможность разрыва экономических связей с поставщиками товаров, низкая покупательная способность населения, а также возможные изменения в законодательстве, которые ухудшат положение предприятия.

Аудиторская проверка эмитента осуществлялась аудиторскими фирмами «ДонецкАудит», Донецк, ул. Артема, 74, к. 205; тел. (0622) 99-22-96; «Гарант-Аудит», Макеевка, ул. Донецкая, 80; тел. (8-06232) 6-49-76.

Дополнительную информацию об эмитенте можно получить по адресу: 341000, Мариуполь, пр. Ленина, 69. Телефон, телефакс: (0629) 33-24-64.

Отчет об уставном фонде:

Общая сумма — 140000 млн. руб.

Сумма уплаченной части — 134290 млн. руб. (95,9 % — внесено членами организации арендаторов в виде приватизированного ими имущества).

Сумма неуплаченной части — 5710 млн. руб. (4,1 %).

Финансовое состояние на:	1.01.95	01.04.95	01.07.95 (тыс. руб.)
Кредиторская задолженность	25260000	28687000	3501 1000
Должностная задолженность	429000	1985000	1429 000
Прибыль	8077000	2887000	3200000
Валюта баланса	45144000	49336000	54578000

Сведения о реализации продукции (товарообороте) ОАО «Мариупольский универмаг «Украина»

Всего	розница	общепит
1992 год	1115942	1107533
1993 год	20419128	20137704
1994 год	129319955	128143823
1995 год:		
I квартал	67106372	66545032
II квартал	51590324	51147816

Інформація про випуск інвестиційних сертифікатів

закритого взаємного фонду «Здобуток-1» інвестиційної компанії «Здобуток-Інвест»

1. Відомості про інвестиційну компанію

Повне найменування інвестиційної компанії: підприємство з іноземним інвестиційним капіталом «Здобуток-Інвест» (закрите акціонерне товариство).

Скорочене найменування інвестиційної компанії: інвестиційна компанія «Здобуток-Інвест».

Організаційно-правова форма інвестиційної компанії: юридична особа, підприємство з іноземним інвестиційним капіталом, закриті акціонерне товариство.

Тип інвестиційного фонду: закритий взаємний фонд «ЗДОБУТОК-1», створено на п'ять років.

Місцезнаходження: м. Київ, вул. Залізничне шосе, 47.

2. Інвестиційна декларація

1.1. Предметом діяльності Фонду є:

2.1.1. Здійснення діяльності з випуску та розміщення інвестиційних сертифікатів інвестиційної компанії «ЗДОБУТОК-ІНВЕСТ»;

2.1.2. Здійснення комерційної та комісійної діяльності з цінними паперами;

2.1.3. Здійснення комерційної діяльності з приватизаційними паперами;

2.1.4. Здійснення інвестицій в об'єкти промислової та соціальної сфери, частки і пай, які належать державі в майні господар-

ських товариств у процесі приватизації;

2.1.5. Здійснення іншої діяльності, не забороненої чинним законодавством, яка відповідає цілям та завданням Фонду, цьому Положенню, Інформації про випуск інвестиційних сертифікатів.

2.2. Напрями діяльності Фонду: викладання коштів та майнових приватизаційних сертифікатів, що на спеціальних приватизаційних рахунках, в акції та інші цінні папери підприємств та організацій нафтопереробної, хімічної, газопереробної, металургійної, харчової промисловості, будівництва та інших галузей народного господарства.

2.3. Для здійснення спільного інвестування Фонд емітує іменні інвестиційні сертифікати однієї серії в кількості 3 000 000 шт, номінальною вартістю 50 000 руб. на загальну суму 150 000 000 000 (сто п'ятдесят мільярдів) карбованців, пропонує для розміщення серед учасників. Форма випуску інвестиційних сертифікатів — безготівкова.

2.4. Інвестиційні сертифікати можуть бути придбані за кошти учасників та приватизаційні папери за адресою: м. Київ, провулок Лабораторний, №1, корпус 2.

2.5. Інвестиційні сертифікати підлягають перепродажу шляхом індоцесменту з обов'язковою позначкою в реєстрі Фонду.

2.6. Фонд обслуговує власників приватизаційних паперів з такими обмеженнями:

інвестиційні сертифікати підлягають викупу Фондом не раніше закінчення терміну використання приватизаційних паперів учасником Фонду не гарантовано фіксований розмір дивідендів.

2.7. Сума випуску інвестиційних сертифікатів — 150 000 000 000 (сто п'ятдесят мільярдів) руб.

2.8. Вартість сертифікатів — 3 000 000 іменних сертифікатів номіналом 50 000 руб. кожний.

День початку продажу — 4 жовтня 1995 року. Запланований курс одного інвестиційного сертифіката на початок продажу: за грошові кошти — 50 000 руб.; за приватизаційні папери — 50 000 руб.

3. Відомості про засновників

3.1. Юридичні особи: акціонерне товариство «ФІЕННА ТРЕЙД ЛІМІТЕД» (FIENNA TRADE LIMITED), володіє 95% статутного фонду;

багатоталузний концерн «СОДРУЖЕСТВО», володіє 5% статутного фонду. Частки державного майна у статутному фонді засновників не має.

4. Органи управління

4.1. Генеральний директор — Березовський Микола Антонович. Частки у статутному фонді не має.

4.2. Спосередня рада взаємного фонду: Аркаелов Едуард Манолович. Частки у статутному фонді не має.

Миленький Владислав Миколайович.

Частки у статутному фонді не має.

Самілов Володимир Миколайович.

Частки у статутному фонді не має.

5. Відомості про інвестиційного керуючого

5.1. Інвестиційним керуючим взаємного інвестиційного фонду «ЗДОБУТОК-1» є закриті акціонерне товариство «Інвестиційна компанія «ЗДОБУТОК-ІНВЕСТ».

5.2. Місце розміщення: м. Київ, Залізничне шосе, 47.

5.3. Номер та дата дозволу на здійснення діяльності з випуску та обігу цінних паперів №707 від 01 серпня 1995 р.

6. Відомості про депозитарію

6.1. Повне найменування — акціонерний комерційний банк «ОЛБАН».

6.2. Місце розміщення: 253167, м. Київ, вул. М. Расковой, 19.

6.3. Дозвіл на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії № 57 від 09.08. 1994 р.

7. Відомості про аудиторів Фонду

аудиторська фірма «АБФСОЮЗ», 253107, м. Київ, вул. Пілігрима, 1, кім. 34.

Ліцензія на аудиторську діяльність — № 000412 Аудиторської палати України від 6.12.1994 р.

АО «Центротехстрой» реалізує:

автомобілі Г/п 14-22, 5 тн на базі КРАЗ, МАЗ;

самосали, бортові, шасі, тягачі, топливозаправщики, битумовози, бетоносамосали, цементовози на базі КРАЗ, МАЗ, КамАЗ;

мусоровози, асфальтоукладчики, підметалоуборочні, поливомочні, пескорозбрасувачі, пожежні, мусовози ізотермічні, автошасі, водовози, молоковози на базі ГАЗ, ЗИЛ;

автосбуси ЛАЗ, ПАЗ;

трактори, екскаватори, бульдозери, асфальтоукладчики і другу дорожнестроительную техніку;

автомобілі РАФ різних модифікацій; підпириски і прицепи к грузовим автомобілям.

Приобретем автомобили КРАЗ на взаимовыгодных условиях, возьмем вашу технику на реализацию. Тел./факс: (0562) 42-80-17; 42-64-49.

Арбитражный суд Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10)

порушив справу № 7/20-Н про визнання банкрутом ТОВ «Пульсінторг», юридична адреса: Рівне, вул.16-го Липня, 38, р/р № 609732 в АК АПБ «Україна».

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражним судом Львівської області порушено справу по банкрутству № 2/901 товариства з обмеженою відповідальністю «Воловик», м. Львів, вул. Промислова, 65/62, р/рахунок № 467202 в банку «Евробанк» м. Львова.

Арбитражним судом Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушила справу № 7/2-Н про визнання банкрутом кооперативу «Созвездие» (юридична адреса: Рівне, вул. Соборна, 14, р/р 2461670 в АБ «Укрспецбанк»).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражним судом Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушила справу № 5/1-Н6 про визнання банкрутом кооперативної фірми «Мікрофрм» (юридична адреса: Здобувів, вул. Кляшницького, 1, р/р 461168 в КБ «Восток»). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

- ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ КРЕДИТОВ ЧАСТНЫМ И ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ В КАРБОВАНЦАХ ПОД ЗАЛОГ
- ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ КРЕДИТОВ ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ В ВАЛЮТЕ ПОД ЗАЛОГ
- КРЕДИТОВАНИЕ В КАРБОВАНЦАХ ПРИ НАЛИЧИИ ВАЛЮТЫ, НАХОДЯЩЕЙСЯ НА РАСЧЕТНЫХ ИЛИ ДЕПОЗИТНЫХ СЧЕТАХ
- ИПОТЕЧНЫЕ КРЕДИТЫ ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ В ВАЛЮТЕ
- ИПОТЕЧНЫЕ КРЕДИТЫ ЧАСТНЫМ И ЮРИДИЧЕСКИМ ЛИЦАМ В КАРБОВАНЦАХ
- КРЕДИТОВАНИЕ КЛИЕНТОВ ПОД РАЗРЫВ ПЛАТЕЖЕЙ В СООТВЕТСТВИИ СО СРЕДНЕМЕСЯЧНЫМИ ОСТАТКАМИ НА РАСЧЕТНЫХ СЧЕТАХ

ТЕЛ. (044) 219-25-86

■ ПОКУПКА - ПРОДАЖА ВАЛЮТЫ НА УМВБ:

(включая комиссию УМВБ)
покупка — свыше 100 тыс. USD - 0,5%
— менее 100 тыс. USD - 0,6%
возможна покупка до 1 лота;

продажа — комиссия не взимается

ТЕЛ. (044) 441-98-89

■ ВЫПУСК И ОБСЛУЖИВАНИЕ КАРТОЧЕК VISA.

ТЕЛ. (044) 244-54-73.

■ ПРИЕМ И ПРОДАЖА ЧЕКОВ TOMAS COOK.
ПОКУПКА ДОРОЖНЫХ ЧЕКОВ
В ДОЛЛАРАХ США И НЕМЕЦКИХ МАРКАХ.
ТЕЛ. (044) 444-83-97.

■ КОНСУЛЬТАЦИИ ДЛЯ КЛИЕНТОВ ПО ВОПРОСАМ
БАНКОВСКИХ ОПЕРАЦИЙ И ТЕХНИКЕ
ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ВНЕШНЕТОРГОВЫХ СДЕЛОК.
ТЕЛ. (044) 244-54-73.

В УКРАИНСКОМ КРЕДИТНОМ БАНКЕ!

«Энергосбережение»

Производим плиты тепло-
изоляционные
перлито-фосфогипсовые,
размер: 300х200х80.

Температура
применения — до 700°.

Тел./факс: (044) 225-50-68,
225-30-28.

Организация реализует:

- Бензин А-76
- Дизтопливо 05-62
- Мазут М-100
(Кременчуг).

Тел.: (044)
446-72-41, 441-98-11,
555-23-33.

Продадим или поменяем на сахар мешки сахарные б/у.

Звоните:
тел.: 2-15-85,
2-36-93, 2-53-46.
Пишите: Украина, 322010,
г. Новомосковск Днепро-
петровской обл., ул. Н. Го-
ловко, 7, завод продоваров.

Цукровый завод «Хоростків»

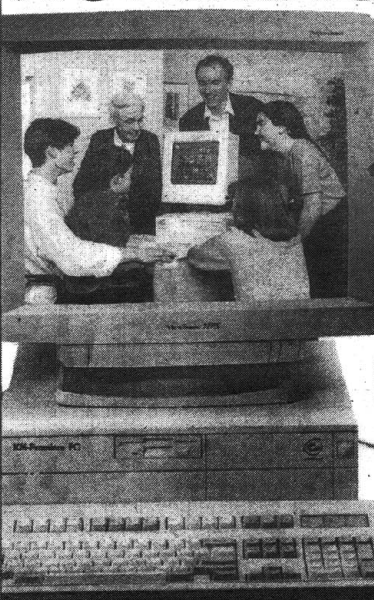
продает комплект
технологического
обладнання

для виробництва кераміч-
ної цегли моделі 13 СКІФ
продуктивністю 13,5 млн.
штук у рік, виробництва
Івано-Франківського
об'єднання
«Карпатпресмаш».

Адреса заводу:
283502, Тернопільська об-
ласть, Густинський район,
м. Хоростків, вул.
Заводська, 1; телефони:
директор (03557) 5-14-59,
заст. директора 5-12-19;
факс 5-11-81.

КОМПЬЮТЕРЫ

для
Всех!

Всегда
на складе!
Европейское
качество!

KM-PREMIERE PCI

В КОНФИГУРАЦИЮ
КОМПЬЮТЕРА МОГУТ БЫТЬ
ВКЛЮЧЕНЫ ИСТОЧНИКИ
БЕСПЕРЕБОЙНОГО ПИТАНИЯ
ПО БЕСПРЕДЕЛИТЕЛЬНОЙ ЦЕНЕ.

Телефоны в Киеве:

Оптовые поставки:
(044) 558-6909
Контрактные поставки:
(044) 544-1761
Дилерский отдел:
(044) 559-5892

КМ КВАЗАР-МИКРО

ДИЛЕРЫ:

г. Днепропетровск: (0562) 656468;
г. Кривой Рог: (0564) 748428;
г. Тернополь: (03522) 25954;
г. Донецк: (0622) 350961;
г. Мариуполь: (0629) 331144;
г. Одесса: (0482) 288838;
г. Кременчуг: (05366) 20520

г. Краматорск: (06264) 31199;
г. Житомир: (0412) 344509;
г. Донецк: (0622) 358424;
г. Ровно: (0362) 221408;
г. Харьков: (0572) 324437;
г. Николаев: (0512) 346025;

The Intel Inside and Pentium Processor logos are trademarks of Intel Corporation.

Организация реализует со склада в г. Днепропетровске

шины и аккумуляторы

для грузовых и легковых автомобилей, сельхозтехники, по-
грузчиков и мотоциклов.

Самовывоз и вагонные поставки.

Тел.: (0562) 44-00-44, 44-54-48, факс 44-24-06.

15—17 ноября в г. Киеве
будет проведен
семинар-практикум
«Новое в аренде и лизинге».
Контактные телефоны
органитета:
224-70-43, 224-80-09.

Предприятие реализует оптом и в розницу
рыбные консервы
производства Дальнего Востока и Прибалтики.
Тел. (044) 268-10-88,
факс 269-26-54.

Загальні збори акціонерів
АВ "Центральноросійський банк"
відбудуться 5 грудня 1995 р. о 16.00
за адресою: м. Київ, вул. В.Яна 3/5
довідки за тел. 244-40-16, 227-51-81

До відома вкладників Ощадного банку України

Ощадний банк України з
10 жовтня 1995 року підви-
щив процентні ставки на
строкові вклади з 35 до 48
відсотків річних, на цільові
вклади на дітей — з 70 до
95 відсотків річних.

ПКП «ЮВИС» приобретет: КРУГ НЕРЖАВЕЮЩИЙ,

а также трубы,
никель и лом
нержавеющих
марок стали

320005, Украина,
г. Днепропетровск, ул. Гоголя, 52.
Тел.: (0562) 47-80-71, 47-62-69.
Факс (0562) 47-80-76.

Хотите почувствовать вкус настоящего сабонного и сахарного ПЕЧЕНЬЯ?

Традиционные натуральные украинские
продукты напоминают вкус, знакомый с
детства.

Широкий ассортимент. Гарантия поставок.
Качество обслуживания.
Спешите звонить:
(05612) 2-15-85, 2-36-93, 2-53-46.
Писать: Украина, 322010,
г. Новомосковск Днепропетровской обл.,
ул. Н. Головки, 7, завод продоваров.

Український Центр правничих студій Української Правничої Фундації при Національному університеті імені Тараса Шевченка оголошує набір осіб з вищою правовою освітою на одnorічний курс для здобуття наукового ступеня *магістра права* за спеціалізацією: право Європейського Союзу, конституційне право, комерційне право.

Центр працює на базі Інституту міжнародних відносин Національного університету за адресою: Україна, 254119 Київ, вул. Мельникова, 36/1, ауд. 435. **Контактний телефон 211-4452**

До програми навчання входять 12 обов'язкових курсів і шість курсів за вибором. **Обов'язковими курсами є:** «Правничі системи сучасності», «Порівняльне конституційне право», «Порівняльне кримінальне право», «Основи юридичних досліджень», «Право Європейського Союзу», «Важливі проблеми міжнародного права і права міжнародних організацій», «Міжнародний захист прав людини», «Міжнародне трудове право», «Порівняльне цивільне право», «Міжнародне приватне право», «Організація юридичного бізнесу», «Англійська мова».

Курси за вибором:

спеціалізація «Право Європейського Союзу» — «Конституційне право ЄС», «Правова регламентація відносин ЄС з державами-членами», «Трудове право ЄС», «Європейське право соціального забезпечення», «Економічне право ЄС», «Правові аспекти діяльності Ради Європи».

спеціалізація «Конституційне право» — «Право-політична трансформація посткомуністичного суспільства», «Парламентське право», «Порівняльне адміністративне право», «Право національних меншин», «Конституційна юстиція», «Конституційне право зовнішніх зв'язків».

спеціалізація «Комерційне право» — «Порівняльне право господарчих товариств», «Порівняльне договірне право», «Правове регулювання несплатоспроможності і банкрутства», «Цінні папери», «Міжнародний комерційний арбітраж», «Право інтелектуальної власності».

Розклад занять складено таким чином, що слухачі можуть відвідувати будь-яку лекцію за вибором. Частина курсів читатиметься англійською мовою професорами зарубіжних університетів. За згодою слухачів можливе читання додаткових курсів англійською мовою поза програмою.

Початок навчання — 1 листопада 1995 року. Присвоєння ступеня магістра права — 20 липня 1996 року.

Навчання платне. Розмір плати за рік навчання — сума у карбованцях, еквівалентна 900 долларам США за курсом НБУ на 15 жовтня 1995 р. Українська Правнича Фундація може надати безготівковий кредит на сплату навчання. Довідки можна отримувати за контактним телефоном 211-4452. Можливе відпрацювання слухачами сплати за навчання переказом, комп'ютерним набором, іншими видами роботи у Центрі.

Для вступу на навчання до Центру потрібно:

1. Подати нотаріальну копію диплома про вищу освіту.
2. Кваліфікацію про сплату за навчання на суб'єкту Інституту міжнародних відносин Національного університету.
3. Свідчення про знання мови, засвідчені теоретично та практично.
4. Виписки з мови вільного навчання у Центрі на виступах української мовою.

Документи прийматимуться з 9:00 до 15:00, крім суботи та неділі: з 2 жовтня 1995 р. у Центрі (вул. 435 Інституту міжнародних відносин, Київ, вул. Мельникова, 36/1, ауд. 435) та в Центрі (вул. 435 Інституту міжнародних відносин, Київ, вул. Мельникова, 36/1, ауд. 435) та в Центрі (вул. 435 Інституту міжнародних відносин, Київ, вул. Мельникова, 36/1, ауд. 435).

Іспити проводяться:

- 23 жовтня 1995 р. — з іноземної мови.
- 27 жовтня 1995 р. — з загальної теорії держави і права.

УКРАЇНСКА ПРАВНИЧА ФУНДАЦІЯ
UKRAINIAN LEGAL FOUNDATION

Директор Центру С.ІСАКОВИЧ

ЗА КОРДОНОМ Є СПАДОК.

Можливо, для Вас...

Україн'юрколегія

(252034, м. Київ, вул. Золотоворітська, 2-а)

В справах про спадщину розшукує родичів померлих в Канаді:

Марії Залуцької (Залуської), яка народилася в Україні в 1908 році.

Якова (Янкеля) Декеля, який народився в Грубешові, Польща, в 1916 році.

Франка (Францішека) Врубеля (Вробеля), який народився в 1912 році в населеному пункті Вільче, батьками котрого були — Вробель (Врубель) Френк та Вітек Софія.

Віраса (Волтера, Володимира) Бачинського (Сасбачинського), який народився в 1905 році в Західній Україні чи Польщі.

Василя Деделюка, який народився в 1915 році в Коломиї.

Йозефа (Йосипа) Сенкевича, який народився в Вільнюсі в 1915 році і батька якого звали Йосип Сенкевич.

Олександра Перманко, який народився в м. Києві в 1906 році.

Павла Фецина, який народився в Україні.

Фреда (Теодора) Пушкаря, який народився в Україні в 1925 році.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Україн'юрколегію:

**252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а,
тел. (044) 224-16-67,
факс (044) 229-28-35.**

Інформація про четверту емісію акцій

Відкритого акціонерного страхового товариства «Терен»

I. Характеристика емітента

Акціонерне страхове товариство «Терен» (скорочена назва АСТ «Терен») засноване 18 лютого 1991 р. і зареєстроване 27 лютого 1991 р. Тернопільським районним Радою народних депутатів.

Першу емісію в розмірі — 500 тис. крб. проведено в березні — серпні 1991 р. Другу емісію в розмірі 1 000 000 крб. проведено в жовтні 1993 р. Одночасно з другою емісією здійснено збільшення номіналу акцій з 1000 до 20 000 крб. за одну акцію за рахунок прибутку товариства. Із врахуванням зміни номіналу акцій статутний фонд після другої емісії досяг 30 000 000 крб., поділений на 1500 простих іменних акцій.

Третю емісію здійснено в період 15.07.1994-го — 10.01.1995 р. В результаті цієї в обіг випущено 150 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 20 тис. крб. кожна на суму 3 000 000 000 крб., а сплачений статутний фонд досяг 3030 000 000 крб.

Органами управління товариством є загальні збори акціонерів і правління.

II. Опис ділової активності

Товариство здійснює особисте і майнове страхування, страхування цивільної відповідальності і перестраховувальні операції згідно з ліцензією № 41/23, виданою Держкомітетом у справах нагляду за страховою діяльністю 1 грудня 1994 року.

За чотири роки діяльності товариством укладено понад 150 тис. договорів страхування. Товариство має 2 філіали. Розміри виплатних дивідендів: 1991 р. — 20, 1992 р. — 250, 1993 р. — 1400, 1994 р. — 300 відсотків.

Кредиторської заборгованості та заборгованості перед бюджетом товариство не має.

III. Дані про четверту емісію

З метою розширення можливостей товариства у сфері страхування, перестраховування та інвестування загальними зборами акціонерів

від 22 березня 1995 р. прийнято рішення про збільшення статутного фонду на 16 970 000 000 крб. шляхом випуску 848 500 простих іменних акцій номінальною вартістю 20 000 крб. кожна. Привілеювання акцій і акцій на пред'явника немає.

Емісія четвертого випуску здійснюватиметься серією Б під номерами 150001—798500.

Власники акцій четвертого випуску можуть бути юридичні особи і громадяни, а також зарубіжні юридичні і фізичні особи.

Акції четвертого випуску плановано реалізовувати тільки правлінням товариства в місті Тернополі та його філіалами. Послуги торговців цінними паперами використовувати не передбачено.

Початок передатити 01 листопада 1995 р., закінчення — 30 квітня 1996 р.

Продаж акцій для громадян та юридичних осіб, котрі купуватимуть їх вперше, здійснюється за емісійною ціною. Власники акцій товариства першого, другого та третього випуску

мають право придбати акції четвертого випуску за номінальною вартістю. Оплата акцій здійснюється одноразово в розмірі 100 % вартості.

Право голосу для участі в зборах має пакет у 250 акцій на суму 5 000 000 крб.

Розмір дивідендів визначає правління і затверджує загальні збори акціонерів. Дивіденди виплачують щоквартально протягом одного місяця після складання квартального звіту. Дивіденди за IV квартал виплачують протягом одного місяця після затвердження зборами акціонерів результатів діяльності за рік.

Виплату дивідендів здійснює правління товариства за адресою: 282000 Тернопіль, вул. Винниченка, 8, тел. 03522-32916.

IV. Чинники ризику

Усі, хто хоче придбати акції товариства, мають врахувати нестабільну господарську ситуацію і неадекватне фінансове законодавство України.

Реалізуєм: двигатели УАЗ, М412 с КП, Д-243, ЯМЗ 238

М2, ЯМЗ 236 М2;
запасные части
к ГАЗ-53, ГАЗ-24,
УАЗ, МАЗ, МТЗ;
стартера
в ассортименте;
пистолеты монтажные
ПЦ-84.

Возможен бартер.
Наш тел./факс: (044)
550-62-45, 550-11-92.

Арбитражным судом Донецкой области: 340105, г. Донецк, бульвар Пушкина, 84, 15 августа 1995 г., возбуждено дело № 96/3-13 о признании банкротом частного малого предприятия «Велосток», расположенного в г. Краматорске Донецкой области, ул. Юбилейная, 36, кв.14, расчетный счет № 468432 в Краматорском филиале АБ «Инко».

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № 618-55 о признании банкротом ООО «Универсал — Самара».

Адрес: 320009, г. Днепропетровск, ул. Савинка, дом 4, кв.15, расчетный счет № 467125 в Ленинском отделении Проминвестбанка.

Арбитражный суд Донецкой области (Донецк, ул. Пушкина, 34) возбудил дело № 95/1-1 о банкротстве Краматорского государственного торгового предприятия «Аэротермсервис».

Адрес должника: Краматорск, ул. Восьмиквартальная, 1;

расчетный счет № 000567406 в Укробанке Краматорска, МФО 334486.

Арбитражный суд Рівненської області (266023, Рівне, вул. Відінська, 10) порушив справу № 7/15-Н6 про визнання банкрутом ТОВ «Вибір» (юридична адреса: Рівне, вул. кн. Ольги, 4, р/р 467829 в МК АБ «Восток»).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Що в імені твоєму

З ДАВЕН відомо, що ім'я людини несе в собі закодовану інформацію. Древні вірили, що ім'я людини впливає і на її долю. Нині, звісно, ми до цього не дуже довіряємося. Однак все одно кожному цікаво взяти про себе щось незвичне, потаємне. Опи, примірмо, фактиці з тестування характеру людини встановили, що навіть перші літери імені, по батькові та прізвища людини говорять про неї ой як багато. Так, перша буква імені є визначальною, по батькові — визначає поведінку, а перша буква прізвища характеризує спадкові особливості поведінки людини.

А — активність, сила;
Б — здатність до великих подвигів;
В — неспокійність, відсутність систематичності;
Г — прихованість, таємничість;
Д — товариськість, комунікабельність;
Е — привабливість;
Є — зібраність, цілеспрямованість;
Ж — невпевненість, тривожність;
З — схильність до сумнівів, невпевненості;
І — вразливість, підвищена напруженість;
К — великі запати, замкнена самоочинка;
Л — винахідливість, чітка логіка;
М — педантичність, працьовитість;
Н — енергійність, творчі здібності;
О — підвищена емоційність, неадекватність оцінок;
П — скромність;

Р — драгливість, напруженість;
С — пригніченість, схильність до депресій;
Т — пошук, прагнення до ідеалу;
У — підвищена інтуїція, божауттво;
Ф — нікщність, турботливість;
Х — сексуальні проблеми;
Ц — претензійність, сварливість;
Ч — чесність;
Ш — безкомпромісність, ревнивість;
Щ — підвищені інтелектуальні здібності, підозріливість;
Ю — амбшність, безсистемність;
Я — інтелегентність, підвищення творчих здібностей.

Якщо, прикладом — Дмитро Михайлович Олександр, то провідна властивість за буквою Д — товариськість і вміння ладити з людьми, працьовитість і педантичність (М) на тлі підвищеної емоційності, неадекватних оцінок (О).

Олег СУСЛОВ:

«Головне — щоб не кидали камінь в спину»

(Початок на 12-й стор.).

— А якими вітрами вас занесло до одеської гавані?

— Усе дуже просто: прийшов час армійської служби. Шоправда, ми опинилися у Києві, Львові чи якомусь іншому місті. Але чомусь потрапив саме до одеського СКА.

— І звичайно, перелітав біля моря заповнювати ваше серце?

— Якщо відверто, то спершу про тамтешні красоти не думалося. Хотілося якнайшвидше відслужити. Хоча поступово так. Як і компанія у нас підбирався що треба. А очолював її Олександр Тарханов.

— Скільки часу тривав за СКА?

— Три сезони. Засичили службу, але з командою не розлучувалися ні пір року. А потім мене разом із Саком, Коселюком, Дем'яніком — відомими тепер гравцями — покликали до «Чорноморця» Віктор Прокопенко. То була дуже замальована пропозиція.

— Тенер, напевно, вважаєте себе справжнім одеситом?

— Одеситами не ставлю. Одеситом треба народитися. Як, прикладом, мій син Владислав, який скоро мине півтора року. От він — але справжній одесит. Але якщо доля не зробила тобі такого подарунка, то треба дуже любимо Одесі і робити для неї щось суттєве.

— Як ви жинали маму Влада?

— Олена. Була волейбольською. Навчалася разом у спортінтернаті.

— Ви згадували про молодшого брата. Як його перспективи?

— Фактично кажуть, що він збірний. Але, якщо відверто, не бачив його у длі.

— Але може статися колись так, що ви зустрінетеся по різні боки «Барикади»...

— Що ж, було б здорово. Таке вже траплялося в історії. Скажімо, у Чанових, коли Віктор захищав ворота київського «Динамо», а Вячеслав — московського «Торпедо».

— Скажіть, а чи в змозі ваш клуб сьогодні реально боротися з київським «Динамо» за чемпіонський титул?

— Протягом останнього року ми вигравали у київів на льодовому полі, і в Одесі. Це, гадаю, багато про що говорять. Але конкурувати з динамівцями нам ще не до снаги.

Надто різні у нас матеріальні умови. В «Чорноморці» все тримається виключно на ентузіазмі кількох добрих людей, як-от: Петра Наїди, Григорія Бібергала. Без серйозної підтримки з боку місцевих властей, солідних спонсорів годі й сподіватися на стабільні результати і вдома, і в Єврокубках. А команда у нас дуже перспективна. Її очолює чудовий тренер Леонід Буряк.

— Чи хвилюєтеся, виходячи на матч?

— Трохи схвилюваний, трохи збуджений. Але не паляючу ніколи.

— Мабуть, реагуєте на неприємні випадки, що лунають з трибун на вашу адресу?

— Головне — щоб не кидали в тебе камінь, як у Лодзі. А до образливих слів не варто й прислухатися.

— Що для вас буде гучним збірним: престиж, матеріальний чи якийсь інший зиск?

— Насамперед престиж. Гордий, що виступаю в головній команді своєї держави. С чудова можливість показати себе на найвищому рівні.

— Якщо вже заговорили про збірну, то вона цього року виступала по-різному. Виграла серію офіційних зустрічей. Переграла естонців, здолала кравців і престижні перемоги над збірними Хорватії та Литви. Але спіткнулася тут, у Любліні, граючи проти словенців. Утім, життя на цьому не закінчується. Попереду відбіркового циклу до чемпіонату світу-98.

— Як перспективна, як на вас, в української національної команди?

— Сподіваюся, що хороша. Наш колектив об'єднано має прогресувати, поліпшувати результати. Існує його кістяк, що дуже важливо. Скажу, що багатьом нашим «бірникам» до снаги виступати в хороших європейських клубах. Звичайно, зріок не втримає. Але хотілося б, щоб наш футболіст не йшли з мого грати за копійки, мов раби. Підніметься дозброю нашого клубного футболу — легше буде і збірній.

— Розмову вів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Люблін — Київ.

Смачного!

КРОКЕТИ З КАРТОПЛІ

І кг картоплі, 2 яєць, 50 г вершкового масла, 1 ст. ложка борошна, 2 ст. ложки мелених сухарів.

У картоплю поре додати сирого яйця, добре розмішати, сформувати невеликі кульки, обкачати їх у борошні, потім умогти в яйце, обкачати у мелених сухарях і обсмажити в жирі.

Крокети можна нафарширувати подрібненими завареними яйцями, змішаними з підсмаженою цибулею. Рекомендують подавати як самостійну страву. Гарнір до м'ясних страв, зокрема, смаженої птиці. При викростанні крокетів на гарнірі їх поєднують дрібніми кульками.

Сім порад «Феміні»

«Я роблю так», — розповідають про свій досвід читачки жіночого журналу «Феміна». Гадаємо, ці поради стануть у пригоді й читачкам «Голосу України».

1. Щоб омити був пухкіший, жовтків й білки збивайте окремо, а в жовтків після збивання додайте столову ложку води.

2. Щоб перекрити вам пружини доводило не засихати, складіть їх у велику скляну банку й покладайте згори шматочок хліба. Банку закрийте. Хліб засохне, а випічка залишиться м'якою.

3. Зів'ялі овочі повернуть свою свіжість, якщо потримати їх півгодини у воді, до якої додано сік лимона.

4. Якщо під час варіння яйця тріснуло, додайте до води кілька крапель оцту. Яйце не витікатиме.

5. Якщо ви хочете порізати хліб тонкими шматочками, ріжте його попередньо нагрітим ножом.

6. Щоб ножі й виделки блимали, почистіть їх шкiркою лимона.

7. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

8. Щоб ножі й виделки блимали, почистіть їх шкiркою лимона.

9. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

10. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

11. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

12. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

13. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

14. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

15. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

16. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

17. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

18. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

19. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

20. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

21. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

22. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

23. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

24. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

25. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

26. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

27. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

28. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

29. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

30. Після того, як ви різали цибулю, поситте руки, перш ніж мити їх, сіллю: руки не пахнуть цибулею.

Астрологічний прогноз

з 23 по 29 жовтня.

Прогноз, складений астрологом Іриною РУСАНОВОЮ, допоможе точніше дізнатися про те, що чекає на вас, оскільки його поділено на три декади. Себто, спочатку треба визначитися з декадою місяця, в якій ви народилися, а вже опісля читати гороскоп.

* **Овен.**

Для тих, хто народився у першій декаді — тиждень сприятиме для фізичної роботи, підвищення творчої активності. Але вам варто бути обережним у достатній кількості мети. Найсприятливіший день 26 жовтня. II декада — можливі вдали покупки, нові знайомства, або фінансові прибутки. II декада — вам краще бути обачним і не наповняти на своєму, зокрема 24 і 29 жовтня. Сприятиме дні 27, 28.

* **Телець.**

I декада — можливе недомагання, погіршення настрою (24 жовтня). Сприятиме дні 28. II декада — сприятиме у фінансових питаннях, оскільки можливі витрати (25). Сприятиме дні 29. III декада — можливі непорозуміння зі співробітниками (26). Сприятиме дні 29.

* **Близнюки.**

I декада — намагайтеся не приймати відповідальних рішень, оскільки можливе несприятливе опинити ситуацію (26). II декада — погіршення настрою (27). Будьте обачні у фінансових питаннях. III декада — погіршення самопочуття після 24-го.

* **Рак.**

I декада — підвищення творчої активності й покращення самопочуття після 24 жовтня. II декада — сприятиме період для справ, які вимагають терпіння. Сприятиме дні 25. III декада — до кінця тижня покращиться самопочуття, бажано уникати конфліктів (24, 29). Сприятиме дні 25, 26.

* **Лев.**

I декада — можливе погіршення самопочуття 24 жовтня — сприятиме дні 26. II декада — з'являться нові можливості для розширення своєї діяльності (27). 25 уникайте сварок. III декада — цей тиждень буде для вас спокійним за винятком 25, 26 жовтня.

* **Діва.**

I декада — уникайте фізичних навантажень (26). Сприятиме дні 24 і 28. II декада — період творчої активності, особливо 25 жовтня. Бажано уважно поставитися до фінансових питань (27). Сприятиме дні 25 і 29. III декада — гарний час зайняти

про себе в колективі. Можлива зміна ролі діяльності.

* **Терези.**

I декада — творчий пошук, визначення нових цілей, особливо 26. Але кінцеві рішення бажано відкласти на пізніше. II декада — можливі вдали покупки, нові знайомства (23, 27). III декада — можливі несподівані перепони на шляху до поставленої мети (29). Дні емоційної нестабільності 23, 24 жовтня.

* **Скорпіон.**

I декада — для вас це гарний тиждень за винятком 24 жовтня. Найсприятливіший день 28. II декада — тиждень творчого піднесення, можливе відносно купити 25 і 29 жовтня. III декада — несподівано для себе ви можете попросити роботу, або пропустити по службі (25, 26). Однак намагайтеся уникати конфліктних ситуацій.

* **Стрілець.**

I декада — піде на користь фізична праця. Можете вирішити кардинальні питання подальшої діяльності, особливо 26 жовтня. II декада — сприятиме період для співробітництва та розв'язання фінансових проблем, особливо 27. III декада — до кінця тижня підвищаться творчий потенціал та фінансові можливості, особливо 27.

* **Козеріг.**

I декада — 28 жовтня можливе прийняти рішення, яке давно відкладали. Сприятиме дні 24. II декада — 29 жовтня розв'язання фінансових проблем і вигідне придбання майна. Сприятиме дні 25, 28 жовтня — 24 жовтня будуть обачними, оскільки конфлікти цього дня матимуть погані наслідки. Сприятиме дні 25.

* **Водолій.**

I декада — тиждень сприятиме для творчості, але не для фізичної роботи, можливе погіршення самопочуття, особливо 24-го. II декада — бажано бути обачним у фінансових питаннях. III декада — сприятиме дні для індивідуальної творчості (26), але бажано уникати конфліктів у колективі.

* **Риби.**

I декада — 24, 26 бажано утриматися від алкоголю, а загалом тиждень сприятиме. II декада — 26, 28 жовтня погіршення настрою. Сприятиме дні 25, 29. III декада — 26 жовтня на вас може очікувати приємний скорпіон на роботі, 27 жовтня обачливий з фінансами.

Микола ВОЛОК,
«Голос України»

Зустрінуться двійники

Це побачає зустрітись і потиснути руку Олександру Солженіцину, Надії Крупській, Еріху Хонексеру, відомому російському художнику Івану Шіпшину чи солігету гурту «Любе» Миколі Расторгуєву, може прийти до Новомиргорода. Не аразу, звісно, а коли районна газета «Червола зірка» назве точну дату зустрічі двійників відомих людей, яку вона влаштує. Кіровоградська область.

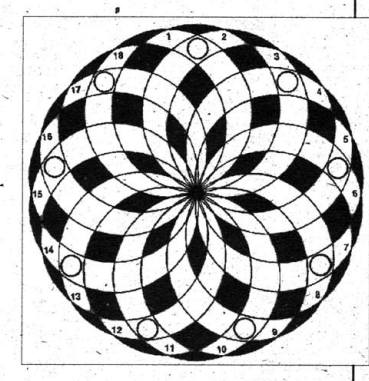
Кросворд «Веселий клубок»

Якщо ви успішно розмотаєте «клубок» — вишите правильний відповіді, то в кружечках, починаючи зверху, по колу прочитаете оцінку за ваші старання.

1. ЦЕНТРУ: 1. Той, короткий, часом улюблений сміх. 2. Хтось, хто-небудь. 3. Романтичний блик. 4. Місто, яке особливо шанують «шпидуковники». 5. Те, чого декому часом не вистачає в голові. 6. Річ, на яку схожий цей кросворд. 7. Волхв-мудрець, який нарав перським царем Дарієм перед генеральною битвою втікати зі Скіфії. 8. Незримий вимір, який накривають людини чи й усе суспільство і стежать за кожним кроком, за кожним вчинком. 9. Відомий комуністичний ідеолог, який особливо результативно спеціалізувався на художній літературі. 10. Не рибка, але дружина Карпа. 11. Трава, що за назвою і властивостями розповсюдилася з нашими очима. 12. Той кіт, що «ходить по шкiп кругом». 13. Кому — страхом в давньогрецькій міфології, кому — дивовижна фантазія, кому — неральні плани. 14. Зимове прізвисько. 15. Фотокартка. 16. Картка, яку з кожною новою роботою доводиться запам'ятовувати все довше. 17. Лорд, а написав поему про нашого гетьмана Мазепу. 18. Козацьке фермерське господарство.

ВІДПОВІДІ ДО КРОСВОРДА, надрукованого 7 жовтня

1. Закон. 2. Рекет. 3. Туман. 4. Номіс. 5. Сірко. 6. Нерон. 7. Нитка. 8. Остап. 9. Потоп. 10. Котол. 11. Дурко. 12. Паріс. 13. Скрин. 14. Окрик. 15. Карма. 16. Поріг. 17. Гомер. 18. АЛМАЗ.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редакція: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-77-54;
для рекламних — 441-89-44, 441-89-44, телефакс — 449-85-62;
• Букси не повертаємо.
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реструктуризацію періодичного друкованого видання — РП № 1 від 18.09.1990 р.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
Українсько-російською мовою.
Індекс 60955.
Тираж 539362

Комбінат друку «Преса України»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0312000.